

ปัญหาพิเศษ

เรื่อง

การยอมรับเทคโนโลยีด้านการสุขาภิบาลของเกษตรกรผู้เลี้ยงสุกรขุนอิสระในเขตภาคตะวันออก
ของประเทศไทย

The Adoption of Sanitation Technology among Independent Finishing Pig Farmers
in Eastern Thailand

โดย

นางสาวสันทนา นนท์ไพบวน

ปัญหาพิเศษนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรครุศาสตร์อุตสาหกรรมบัณฑิต

สาขาวิชาเทคโนโลยีการเกษตร-การผลิตสัตว์

ภาควิชาครุศาสตร์เกษตร

คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม

รฟพ.

๕๕๕๕๕

สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง กรุงเทพฯ ฯ

เลขที่.....๕๕๕๕๕

เลขทะเบียน.....๕๕๕๕๕

วัน, เดือน, ปี ๕๕๕๕๕

11104855
.b.....
.i.....

ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

บทคัดย่อปัญหาพิเศษ

ปีการศึกษา 2543

ชื่อเรื่อง การยอมรับเทคโนโลยีด้านการสุขาภิบาลของเกษตรกรผู้เลี้ยงสุกรขุนอิสระในเขตภาคตะวันออกเฉียงของประเทศไทย

The Adoption of Sanitation Technology among Independent Finishing Pig Farmers in Eastern Thailand

ชื่อ-สกุล นางสาวสันทนา นนท์ไพวัน

สาขาวิชา เทคโนโลยีการเกษตร-การผลิตสัตว์

ภาควิชา วิศวกรรมเกษตร

คณะ วิศวกรรมศาสตร์อุตสาหกรรม

อาจารย์ที่ปรึกษา อาจารย์จำลอง ศรีสุวรรณ

อาจารย์ที่ปรึกษาร่วม อาจารย์ภักคพงศ์ ปวงสุข

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาสภาพพื้นฐานทางด้านลักษณะส่วนบุคคล เศรษฐกิจ และสังคม เพื่อศึกษาการยอมรับเทคโนโลยีด้านการสุขาภิบาล เพื่อศึกษาปัญหาและอุปสรรคทั้งข้อเสนอแนะเทคโนโลยีด้านการสุขาภิบาลของเกษตรกรผู้เลี้ยงสุกรขุนอิสระในเขตภาคตะวันออกเฉียงของประเทศไทยซึ่งได้ผลการวิเคราะห์ข้อมูลดังนี้

กลุ่มเป้าหมายที่ทำการศึกษาคือ เกษตรกรผู้เลี้ยงสุกรขุนอิสระในเขตภาคตะวันออกเฉียงของประเทศไทย จำนวน 49 คน ทำการเก็บข้อมูลโดยใช้แบบสอบถามในปี 2542 และวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติ เพื่อหาค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าคะแนนเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ผลการศึกษาสภาพพื้นฐานทางด้านลักษณะส่วนบุคคล เศรษฐกิจ สังคม ปรากฏว่าเกษตรกรผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นเพศชาย (ร้อยละ 87.76) มีอายุเฉลี่ย 48.42 ปี ส่วนใหญ่การศึกษาอยู่ในระดับมัธยมศึกษาตอนต้น มีประสบการณ์ในการเลี้ยงสุกรขุนเฉลี่ย 13.83 ปี มีจำนวนสุกรขุนที่เลี้ยงภายในฟาร์มเฉลี่ย 121.59 ตัว ซึ่งส่วนใหญ่เกษตรกรไม่ได้รับคำแนะนำจากนักวิชาการ (ร้อยละ 77.55) รายได้จากการเลี้ยงสุกรขุนในปี พ.ศ. 2542 โดยไม่หักค่าใช้จ่ายอยู่ในช่วง

น้อยกว่า 80,000 บาท (ร้อยละ 32.64) และเกษตรกรส่วนใหญ่มีการขายสุกรขุนผ่านพ่อค้าคนกลางหรือบริษัท (ร้อยละ 59.18)

การยอมรับเทคโนโลยีในด้านการสุขภาพของเกษตรกรผู้เลี้ยงสุกรขุนอิสระในเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือ มีการยอมรับเทคโนโลยีในระดับปานกลาง 5 รายการ ได้แก่ ความรู้ด้านการสุขภาพของเกษตรกร การทำวัคซีนสุกร การวินิจฉัยและรักษาโรค การเพิ่มยาปฏิชีวนะในอาหารและการรักษาโรคภายในฟาร์ม การยอมรับเทคโนโลยีด้านการสุขภาพในระดับพอใช้มี 4 รายการ ได้แก่ การใช้ยาฆ่าเชื้อภายในฟาร์ม การพ่นยาฆ่าเชื้อรถบรรทุกก่อนเข้าออกฟาร์ม การเข้ารับการอบรมด้านการสุขภาพ และการเก็บรักษาวัคซีน การยอมรับเทคโนโลยีด้านการสุขภาพในระดับน้อยมี 1 รายการ ได้แก่ การจุ่มยาฆ่าเชื้อก่อนเข้าโรงเรือน

สำหรับปัญหาและอุปสรรค ด้านการสุขภาพ พบว่า เกษตรกรบางส่วนจะมีปัญหาเกี่ยวกับการกำจัดสิ่งปฏิกูลภายในฟาร์มเช่น มูลสุกร น้ำเสีย ทำให้เกิดมลภาวะเป็นพิษรบกวนผู้อาศัยอยู่ภายในชุมชน

กิตติกรรมประกาศ

ในการทำปัญหาพิเศษ การยอมรับเทคโนโลยีด้านการสุขภาพของเกษตรกรผู้เลี้ยงสุกรขุนอิสระเขตภาคตะวันออกเฉียงของประเทศไทย สำเร็จลงได้ด้วยดีเพราะได้รับความช่วยเหลือจากท่านอาจารย์จำลอง ศรีสุวรรณ อาจารย์ภักดิ์พงศ์ ป่วงสุข และอาจารย์รัชชชัย สุภดิษฐ์ อาจารย์ที่ได้กรุณา สละเวลาในการตรวจเอกสารและได้ให้คำแนะนำต่างๆ พร้อมทั้งท่าน อาจารย์ผศ.ดร.เลิศลักษณ์ กลิ่นหอม ดร.ผดุงชัย ภูพัฒน์ และ ดร.วิไลพร วรจิตตานนท์ ที่กรุณาแนะนำและอธิบายคำสถิติต่างๆ ในการทำปัญหาพิเศษในครั้งนี้ ตลอดจนผู้ ให้ความร่วมมือในการตอบแบบสอบถาม คือเกษตรกรในเขตภาคตะวันออกเฉียงของประเทศไทย รวมถึงเพื่อนๆ ทุกคน และที่ขาดไม่ได้คือ บิดา- มารดา ที่ให้ความช่วยเหลือในเรื่องของเงินทุน ในการทำปัญหาพิเศษในครั้งนี้ และคนที่รักยังเพียรให้กำลังใจในการเรียนอีกด้วย ซึ่งผู้จัดทำขอขอบพระคุณเป็นอย่างยิ่ง

คุณงามความดีทั้งหมดนี้ที่ได้เพียรพยายามในการทำปัญหาพิเศษเล่มนี้ ผู้จัดทำขอมอบให้แก่ บิดา- มารดา เกษตรกร และเพื่อนๆ ตลอดจน ครูอาจารย์ ที่คอยให้การช่วยเหลืออบรมสั่งสอนตัวผู้จัดทำจนทำให้ประสบความสำเร็จในการจัดทำปัญหาพิเศษและหวังว่าความดีของปัญหาพิเศษฉบับนี้จะมีประโยชน์ต่อผู้ที่นำไปศึกษา และ เป็นแนวทางในการทำปัญหาพิเศษต่อไป

นางสาวสันทนา นนท์ไพวัน

มีนาคม 2544

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อปัญหาพิเศษ.....	ก
กิตติกรรมประกาศ	ค
สารบัญ.....	ง
สารบัญตาราง	ฉ
บทที่	
1 บทนำ	1
1.1 ความสำคัญของปัญหา.....	1
1.2 วัตถุประสงค์.....	2
1.3 ขอบเขตของปัญหา.....	2
1.4 นิยามศัพท์.....	3
1.5 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ.....	4
2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	5
2.1 ทฤษฎีและแนวคิดเกี่ยวกับการยอมรับ.....	5
2.2 หลักสำคัญในด้านการสุขภาพจิต.....	10
2.3 ผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	15
3 วิธีการดำเนินงาน	17
3.1 ประชากรกลุ่มตัวอย่าง.....	17
3.2 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	17
3.3 การทดสอบแบบสอบถาม.....	19
3.4 การเก็บรวบรวมข้อมูล.....	20
3.5 การวิเคราะห์ข้อมูล.....	20

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	21
4.1 ข้อมูลสภาพพื้นฐานทางลักษณะส่วนบุคคลของเกษตรกรผู้เลี้ยงสุกรขุนอิสระ.....	21
4.2 การยอมรับเทคโนโลยีด้านการสุขภาพของเกษตรกรผู้เลี้ยงสุกรขุนอิสระในเขตภาคตะวันออกเฉียงของประเทศไทย.....	26
4.3 ปัญหาและอุปสรรคด้านการสุขภาพของเกษตรกรผู้เลี้ยงสุกรขุนอิสระในเขตภาคตะวันออกเฉียงของประเทศไทย.....	33
4.4 วิจารณ์ผล.....	33
5 สรุปและข้อเสนอแนะ	36
5.1 สรุป.....	36
5.2 ข้อเสนอแนะ.....	38
บรรณานุกรม.....	40
ภาคผนวก.....	43
ภาคผนวก ก หนังสือนี้อธิบาย.....	44
ภาคผนวก ข แบบสอบถาม.....	46

สารบัญญัตราง

ตารางที่	หน้า
4.1 แสดงเพศของเกษตรกรผู้เลี้ยงสุกรขุนอิสระในเขตภาคตะวันออกเฉียง ของประเทศไทย.....	22
4.2 แสดงอายุของเกษตรกรผู้เลี้ยงสุกรขุนอิสระในเขตภาคตะวันออกเฉียง ของประเทศไทย.....	23
4.3 แสดงระดับการศึกษาของเกษตรกรผู้เลี้ยงสุกรขุนอิสระในเขต ภาคตะวันออกเฉียงของประเทศไทย.....	23
4.4 แสดงประสบการณ์ในการเลี้ยงสุกรขุนของเกษตรกรผู้เลี้ยงสุกรขุนอิสระ ในเขตภาคตะวันออกเฉียงของประเทศไทย.....	24
4.5 แสดงจำนวนสุกรขุนภายในฟาร์มของเกษตรกรผู้เลี้ยงสุกรขุนอิสระ ในเขตภาคตะวันออกเฉียงของประเทศไทย.....	25
4.6 แสดงโอกาสในการได้รับคำแนะนำทางวิชาการทางการสุขาภิบาล ของเกษตรกรผู้เลี้ยงสุกรขุนอิสระในเขตภาคตะวันออกเฉียงของประเทศไทย.....	25
4.7 แสดงรายได้จากฟาร์มในปี 2542 โดยไม่หักค่าใช้จ่ายของเกษตรกร ผู้เลี้ยงสุกรขุนอิสระในเขตภาคตะวันออกเฉียงของประเทศไทย.....	26
4.8 แสดงวิธีการขายสุกรขุนในฟาร์มของเกษตรกรผู้เลี้ยงสุกรขุนอิสระ ในเขตภาคตะวันออกเฉียงของประเทศไทย.....	27
4.9 แสดงค่าการยอมรับเทคโนโลยีด้านการสุขาภิบาลของเกษตรกรผู้เลี้ยงสุกรขุน อิสระในเขตภาคตะวันออกเฉียงของประเทศไทย.....	28
4.10 แสดงระดับการยอมรับเทคโนโลยีด้านการสุขาภิบาล ของเกษตรกรผู้เลี้ยงสุกรขุนอิสระในเขตภาคตะวันออกเฉียงของประเทศไทย.....	32

บทที่ 1

บทนำ

1.1 ความสำคัญของปัญหา

ในช่วงระยะเวลา 15 ปีที่ผ่านมาอุตสาหกรรมการเลี้ยงสุกรในประเทศไทย นับว่ามีความเจริญก้าวหน้าไปมาก เกษตรกรมีการใช้เทคโนโลยีการเลี้ยงสุกร สมัยใหม่ในทุกๆ ด้าน เช่น ด้านพันธุ์สุกร อาหารและการให้อาหาร การจัดการ การสุขาภิบาล อย่างเต็มประสิทธิภาพ จนทำให้ธุรกิจการเลี้ยงสุกรมีความมั่นคงมากขึ้น ส่งผลให้การเลี้ยงสุกรของประเทศไทยก้าวหน้าเป็นอันดับหนึ่งในกลุ่มประเทศอาเซียน และทัดเทียมกับการเลี้ยงสุกรของอารยะประเทศหลายประเทศในโลก (อุทัย คັນ โธ, 2537 : 5) การพัฒนาการเลี้ยงสุกรนั้นเกิดขึ้นตลอดเวลา มีผลทำให้เกษตรกรต้องมีการปรับปรุงและพัฒนาการเลี้ยงทั้งในด้านพันธุ์สุกร อาหารและการให้อาหาร การจัดการ การสุขาภิบาล ให้เหมาะสมตลอดเวลา ดังนั้นเกษตรกรผู้เลี้ยงสุกรจึงจำเป็นต้องเปิดใจกว้างพร้อมรับความรู้และวิชาการใหม่ๆ เพื่อจะได้นำไปพัฒนาการเลี้ยงสุกรของตน ซึ่งเมื่อเกษตรกรสามารถเลี้ยงสุกรได้อย่างอย่างมีประสิทธิภาพแล้ว นอกจากจะทำได้ให้แก่ครอบครัวเพิ่มสูงขึ้น ยังเป็นการสร้างรายได้ให้กับประเทศเพิ่มมากขึ้นอีกด้วย (นิรนาม, 2542 : 36 - 42)

ในปัจจุบันแม้ว่าการเลี้ยงสุกรของเกษตรกรไทยจะมีการพัฒนาทางด้านวิชาการ ทางด้านการจัดการเลี้ยงดู และทางด้านพันธุกรรมที่เจริญก้าวหน้าแล้วก็ตาม แต่ปัญหาด้านการสุขาภิบาลก็ยังเป็นปัญหาใหญ่ต่ออุตสาหกรรมการเลี้ยงสุกร (ไชยา อุ้ยสูงเนิน, มปป. : 133) ซึ่งไม่สามารถแก้ไขปัญหาด้านโรคและพยาธิได้อย่างเด็ดขาด การรักษาแม้ว่าผู้เลี้ยงสุกรคิดว่าเป็นวิธีที่ดีที่สุด ในทางปฏิบัติก็ยังถือว่าเป็นการแก้ปัญหาที่ปลายเหตุ ดังนั้นผู้เลี้ยงสุกรจึงควรยึดหลักกันไว้ดีกว่าแก้ ในเรื่องของการป้องกันโรคสุกร นับว่าเป็นสิ่งที่จำเป็นที่จะต้องกระทำในรูปแบบต่างๆ เพื่อให้ลูกสาเหตุของการเกิดโรคนั้นๆ เช่น มีการใช้ยา ให้วัคซีน ทำความสะอาดอย่างถูกต้อง อย่างไรก็ตาม การสุขาภิบาลและการจัดการที่ดีก็นับว่าเป็นมาตรการป้องกันโรคที่ดีที่สุด ในสภาพปัจจุบันการเลี้ยงสุกรมีการเพิ่มจำนวนมากขึ้นเรื่อยๆ ดังนั้นเกษตรกรผู้เลี้ยงสุกรควรที่จะให้ความสนใจกับการรับและเทคโนโลยีด้านการสุขาภิบาลมาใช้ และเป็นที่น่าสนใจสำหรับการศึกษาด้านการยอมรับเทคโนโลยีด้านการสุขาภิบาลของเกษตรกรผู้เลี้ยงสุกรขุนอิสระในเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือในประเทศไทยว่า เกษตรกรผู้เลี้ยงสุกรขุนอิสระมีการยอมรับเทคโนโลยีด้านการสุขาภิบาลมาปฏิบัติหรือไม่

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

และมีสภาพการจัดการตลอดจนปัญหาอุปสรรคอะไรบ้าง เพื่อเป็นแนวทางในการพัฒนาปรับปรุง เทคโนโลยีด้านการสุขภาพและถ่ายทอดเทคโนโลยีในด้านต่างๆ แก่เกษตรกรอย่างเหมาะสม ซึ่ง จะนำไปสู่การลดต้นทุนการผลิตให้ต่ำลงและเพื่อการแข่งขันด้านการตลาดต่อไปในอนาคต

1.2 วัตถุประสงค์

1. เพื่อศึกษาสภาพพื้นฐานบางประการของเกษตรกรผู้เลี้ยงสุกรขุนอิสระเขตภาคตะวันออกเฉียงใต้ของประเทศไทย
2. เพื่อศึกษาการยอมรับเทคโนโลยีด้านการสุขภาพของเกษตรกรผู้เลี้ยงสุกรขุนอิสระเขตภาคตะวันออกเฉียงใต้ของประเทศไทย
3. เพื่อศึกษาถึงปัญหาและอุปสรรคด้านการสุขภาพในการเลี้ยงสุกรขุนของเกษตรกรผู้เลี้ยงสุกรขุนอิสระเขตภาคตะวันออกเฉียงใต้ของประเทศไทย

1.3 ขอบเขตของปัญหา

1. กลุ่มประชากร คือ เกษตรกรผู้เลี้ยงสุกรขุนอิสระที่มีสถานที่ตั้งฟาร์มอยู่ในเขตภาคตะวันออกเฉียง 7 จังหวัด ตามรายชื่อทะเบียนผู้เลี้ยงสุกรขุนของกรมปศุสัตว์
2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นชุดแบบสอบถามที่สร้างขึ้นและนำส่งทางไปรษณีย์เพื่อสอบถามกับเกษตรกร และเกษตรกรส่งแบบสอบถามกลับเพื่อเก็บรวบรวมข้อมูลต่างๆ ของประชากรที่ใช้ในการศึกษา แบบสอบถาม (Questionnaire) มีลักษณะเป็นคำถามปลายเปิด (Opened question) และคำถามปลายปิด (Close-ended question) (บุญเรียง ขจรศิลป์, 2539 : 241)
โดยแบ่งแบบสอบถามออกเป็น 3 ตอน คือ
 - 2.1 สอบถามเกี่ยวกับลักษณะส่วนบุคคล เศรษฐกิจ และสังคมของเกษตรกรผู้เลี้ยงสุกรขุน
 - 2.2 สอบถามเกี่ยวกับการยอมรับเทคโนโลยีด้านการสุขภาพของเกษตรกรผู้เลี้ยงสุกรขุน
 - 2.3 สอบถามเกี่ยวกับปัญหาและอุปสรรค ตลอดจนข้อเสนอแนะของเกษตรกรผู้เลี้ยงสุกรขุน

3. วิธีการวิจัย

3.1 จัดทำแบบสอบถามและตรวจสอบโดยให้คณะผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบและแก้ไขแบบสอบถามให้ตรงตามวัตถุประสงค์ และนำแบบสอบถามไปทดสอบหาค่าความเชื่อมั่นกับเกษตรกรผู้เลี้ยงสุกรขุนจังหวัดนครปฐม ซึ่งมีลักษณะการเลี้ยงและสภาพแวดล้อมที่ใกล้เคียงกัน

3.2 เก็บรวบรวมข้อมูลทุติยภูมิจากข้อมูลเอกสารต่าง ๆ และข้อมูลปฐมภูมิจากแบบสอบถามส่งถึงเกษตรกรโดยตรง

3.3 วิเคราะห์ข้อมูลและแปลความหมายข้อมูลทางสถิติด้วยโปรแกรม SPSS (ชวัช ชัยงามสันติวงษ์, 2538 : 601) โดยใช้สถิติค่าร้อยละ ค่าคะแนนเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน

1.4 นิยามศัพท์

"การยอมรับเทคโนโลยีทางการสุขาภิบาล" หมายถึง การที่เกษตรกรนำเทคโนโลยีด้านการสุขาภิบาลมาใช้ในการปฏิบัติหรือไม่

"เกษตรกรผู้เลี้ยงสุกรขุนอิสระ" หมายถึง ผู้เลี้ยงสุกรขุนที่ลงทุนสร้างโรงเรือนและอุปกรณ์ ซื่อลูกสุกร อาหารและเวชภัณฑ์ต่างๆ ได้ตามความพึงพอใจ โดยไม่มีข้อผูกพันใดๆ กับบริษัทฯ ผู้จำหน่าย และมีอิสระในการเลือกตลาดจำหน่ายสุกรขุนเอง

"เขตภาคตะวันออก" หมายถึง จังหวัดที่ตั้งอยู่ในเขตภาคตะวันออก คือ ชลบุรี ระยอง จันทบุรี ตราด ฉะเชิงเทรา สระแก้ว นครนายก รวมทั้งสิ้น 7 จังหวัด

"สภาพลักษณะส่วนบุคคล" หมายถึง เพศ อายุ ระดับการศึกษาและประสบการณ์

"สภาพเศรษฐกิจและสังคม" หมายถึง โอกาสในการได้รับคำแนะนำ รายได้ ขนาดของฟาร์มและแนวทางในการดำเนินงานทางการตลาด

"ระดับการศึกษา" หมายถึง ระดับการศึกษาสูงสุดของเกษตรกรที่ได้รับจากสถาบันการศึกษาต่าง ๆ

"ประสบการณ์ในการเลี้ยงสุกร" หมายถึง จำนวนปีที่เกษตรกรเริ่มต้นเลี้ยงสุกรขุน มาจนถึงวันที่ตอบแบบสอบถาม

"ขนาดของฟาร์ม" หมายถึง ขนาดของกิจการฟาร์ม โดยพิจารณาจำนวนสุกรขุนที่เลี้ยงทั้งหมดในฟาร์มขณะตอบแบบสอบถาม

"รายได้จากการเลี้ยงสุกร" หมายถึง รายได้ทั้งหมดจากการขายผลผลิตในฟาร์มตลอดปี 2542 โดยไม่หักค่าใช้จ่ายใด ๆ ออก

"นักวิชาการ" หมายถึง ผู้มีความรู้ในด้านการเลี้ยงสุกรขุน ทั้งจากภาครัฐและภาคเอกชน

1.5 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. เพื่อนำข้อมูลที่ได้จากการศึกษาไปใช้ในการปรับปรุงการเลี้ยงสุกรขุนของเกษตรกรผู้เลี้ยงสุกรขุนอิสระให้ได้ผลดียิ่งขึ้น
2. เพื่อเป็นแนวทางให้แก่หน่วยงานของภาครัฐและภาคเอกชนในการปรับปรุงวิธีการถ่ายทอดเทคโนโลยีให้ได้ผลดีและเหมาะสมกับสภาพการผลิตของเกษตรกรผู้เลี้ยงสุกรขุน
3. เพื่อให้ทราบถึงปัญหาและอุปสรรคของเกษตรกร และใช้เป็นแนวทางในการแก้ไขปัญหาการเลี้ยงสุกรขุนของเกษตรกรต่อไปในอนาคต

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การศึกษาวิจัยเกี่ยวกับการยอมรับเทคโนโลยีด้านการสุขภาพของเกษตรกรผู้เลี้ยงสุกรขุนอิสระในเขตภาคตะวันออกเฉียงใต้รวบรวมแนวคิดและทฤษฎีตลอดจนงานวิจัยอื่นๆ ที่เกี่ยวข้องกับการยอมรับเทคโนโลยี เพื่อเป็นแนวทางในการวิจัยโดยแบ่งออกเป็น 3 ประเด็นดังนี้

- 2.1 ทฤษฎีและแนวคิดเกี่ยวกับการยอมรับ
- 2.2 หลักสำคัญในด้านการสุขภาพสุกรขุน
- 2.3 ผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

2.1 ทฤษฎีและแนวคิดเกี่ยวกับการยอมรับ

ซูพเพท พงศ์ร้อยเพชร (2531 : 271) ได้กล่าวว่า การยอมรับหรือรับเอาวิทยาการแผนใหม่ว่าเป็นกระบวนการที่หลังจากเกษตรกรคนหนึ่งคนใดรับการแนะนำส่งเสริมพิจารณาแล้ว ในที่สุดก็อาจจะไม่รับหรือเอาวิทยาการแผนใหม่มาใช้ปฏิบัติต่อไปก็ได้

บุญสม วราเอกสิริ (2529 : 159) ได้กล่าวว่า ในการส่งเสริมการเกษตรนั้นมุ่งหวังที่จะพัฒนาด้านการเกษตรให้มีความเจริญก้าวหน้า แต่การที่จะเจริญก้าวหน้า หรือพัฒนาได้แค่ไหนเพียงไรนั้นขึ้นอยู่กับตัวประกอบการ คือ เกษตรกรจะรับรู้ ยอมรับ ศรัทธาในความรู้ และนำเอาความรู้ที่แพร่กระจายจากเจ้าหน้าที่ไปปฏิบัติตามได้ผลแค่ไหน และยังได้กล่าวต่อไปอีกว่า การยอมรับหมายถึง การเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมของเกษตรกร หลังจากได้เรียนรู้แนวความคิด ความรู้ ความชำนาญ และประสบการณ์ใหม่ ๆ และยึดถือปฏิบัติตาม

กระบวนการยอมรับ แตกต่างจากกระบวนการแพร่กระจายแนวความคิดใหม่ (Diffusion process) กล่าวคือ กระบวนการแพร่กระจายนั้นเป็นการแพร่แนวความคิดระหว่างบุคคลต่อบุคคล หรือระหว่างแหล่งที่มาของความคิดกับบุคคลที่จะรับแนวความคิดนั้น ซึ่งเป็นความสัมพันธ์ระหว่างผู้ส่งกับผู้รับโดยเฉพาะส่วนกระบวนการยอมรับนั้น แต่ละขั้นตอนของกระบวนการเกิดขึ้นในตัวบุคคลเดียว

กระบวนการยอมรับ เป็นกระบวนการที่เกี่ยวข้องกับการเรียนรู้และการตัดสินใจจากการวิจัยพบว่า การที่บุคคลจะรับแนวความคิดใหม่ไปปฏิบัติจะผ่านขั้นตอนที่สำคัญ 5 ขั้นตอนด้วยกันคือ

ขั้นที่ 1 ขั้นเริ่มรู้หรือรับรู้ (Awareness) เป็นขั้นแรกที่บุคคลเริ่มรู้เกี่ยวกับเรื่องใหม่หรือความคิดใหม่ แต่เขาอาจจะเคยได้ยินหรือรู้เรื่องนั้นๆ เกิดขึ้นแล้วหรือทำได้แล้วแต่เป็นเรื่องใหม่สำหรับตนเพราะไม่เคยได้ยินหรือเคยเห็นมาก่อน การรับรู้อาจเกิดขึ้นโดยบังเอิญด้วยการพบเห็นด้วยตนเองหรือโดยการเผยแพร่ของเจ้าหน้าที่ของรัฐบาลหรือเอกชนขั้นนี้นับว่าสำคัญ เพราะเป็นขั้นแรกที่บุคคลสัมผัสหรือรับรู้เกี่ยวกับแนวความคิดใหม่หรือสิ่งใหม่ๆ ต้องมีการจับจ้องหรือกระตุ้นให้เกิดความสนใจ อันนำไปสู่ขั้นสุดท้ายคือการยอมรับหรือปฏิเสธ

ขั้นที่ 2 ขั้นรู้ความสนใจ (Interest) เป็นขั้นที่เริ่มมีความสนใจแสวงหารายละเอียดเกี่ยวกับวิทยาการใหม่ๆ เพิ่มเติม พฤติกรรมนี้เป็นไปในลักษณะที่ตั้งใจแน่วแน่ และใช้กระบวนการคิดมากกว่าขั้นแรก ซึ่งในขั้นนี้จะทำให้ได้รับความรู้เกี่ยวกับสิ่งใหม่ๆ หรือวิธีการใหม่มากขึ้น บุคลิกภาพและค่านิยม ตลอดจนบรรทัดฐานทางสังคมหรือประเพณีเก่าๆ จะมีผลต่อบุคคลนั้น และมีผลต่อการติดตามข่าวสารหรือรายละเอียดของสิ่งใหม่หรือวิทยาการใหม่นั้นด้วย

ขั้นที่ 3 ขั้นไตร่ตรอง (Evaluation) ในขั้นนี้บุคคลศึกษารายละเอียดเกี่ยวกับแนวความคิดใหม่ แล้วคิดเปรียบเทียบดูกับงานที่ทำอยู่ในปัจจุบันว่า ถ้ารับเอาแนวความคิดใหม่มาปฏิบัติจะเกิดผลดีหรือไม่ดีอย่างไรบ้างในขณะนี้และในอนาคต ควรหรือไม่ที่จะทดลองดูก่อนถ้าเขาตั้งใจไตร่ตรองดูแล้วรู้สึกว่าจะมีมากกว่าผลเสีย เขาก็จะต้องตัดสินใจทดลองดู เพื่อให้เกิดความแน่ใจก่อนที่จะรับไปปฏิบัติจริงๆ ในขั้นนี้เขาต้องการคำปรึกษาหารือ จากผู้รู้หรือเพื่อนบ้านที่คุ้นเคย หรือมีประสบการณ์เพื่อความแน่ใจว่าเขาคิดถูกต้อง และตัดสินใจถูกแล้วว่าควรทดลองดูเพื่อให้รู้แจ้งเห็นจริง

ขั้นที่ 4 ขั้นทดลองทำ (Trial) ขั้นนี้เป็นขั้นที่บุคคลทดลองทำตามแนวความคิดใหม่ โดยทำการทดลองแต่เพียงเล็กน้อย เพื่อดูว่าจะเข้ากันหรือไม่กับสภาวะการณ์ในปัจจุบันของตนและผลจะออกมาตามที่คาดคิดไว้หรือไม่

ขั้นที่ 5 ขั้นนำไปปฏิบัติ (Adoption) ขั้นนำไปปฏิบัติหรือขั้นยอมรับเป็นขั้นที่บุคคลตัดสินใจรับแนวความคิดใหม่ปฏิบัติหลังจากที่ได้ทดลองปฏิบัติดูและทราบผลเป็นที่พอใจแล้ว

วิชา คำทรงเกียรติศักดิ์ (2529 : 39) กล่าวว่า ในปัจจุบันทฤษฎีกระบวนการยอมรับของบุญธรรม จิตต์อนันต์ นั้นมีจุดบกพร่องในกระบวนการยอมรับดังกล่าวหลายประการด้วยกันคือ

1. กระบวนการนี้มักจะจบด้วยการตัดสินใจรับนวัตกรรมนั้น ซึ่งความเป็นจริงแล้วเมื่อบุคคลใดบรรลุถึงขั้นประเมินผลแล้วอาจปฏิเสธได้

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

2. ขั้นตอนทั้ง 5 กระบวนการอาจเป็นไปตามขั้นตอนได้ บางขั้นตอนอาจถูกข้ามไปได้ โดยเฉพาะอย่างยิ่งขั้นทดลอง และขั้นประเมินผล อาจจะสามารถทำได้ตลอดกระบวนการก็ได้

3. กระบวนการนี้มักจะจบลงโดยการยอมรับนวัตกรรมนั้น แต่หากเขามีโอกาสในการแสวงหาข้อมูลเพิ่มเติม เพื่อยืนยันหรือสนับสนุนการตัดสินใจในการยอมรับ หรือไม่ยอมรับนวัตกรรมนั้นก็ได้นั้นจึงได้มีการเปลี่ยนแปลงแก้ไขขบวนการการยอมรับดังกล่าวและให้เสนอแบบจำลองของกระบวนการตัดสินใจยอมรับ หรือไม่ยอมรับนวัตกรรมแทน (Innovation decision process) ซึ่งประกอบด้วย 4 ขั้นตอนคือ

3.1 **ขั้นความรู้ (Knowledge)** ขั้นนี้บุคคลจะรับทราบเกี่ยวกับนวัตกรรม และมีความเข้าใจบางอย่างเกี่ยวกับหน้าที่การทำงานของนวัตกรรม

3.2 **ขั้นชักชวน สนใจ (Interest)** บุคคลจะรู้สึกชอบหรือไม่ชอบการยอมรับนวัตกรรมนั้นหรือมีทัศนคติที่ดี หรือไม่ดีต่อนวัตกรรมนั้นเอง

3.3 **ขั้นตัดสินใจ (Decision)** บุคคลจะเข้าไปเกี่ยวข้องกับกิจกรรมต่าง ๆ ซึ่งจะนำไปสู่การตัดสินใจที่จะยอมรับหรือไม่ยอมรับนวัตกรรม

3.4 **ขั้นยืนยัน (Confirmation)** ในขั้นนี้บุคคลจะแสวงหาแรงเสริม (Reinforcement) เพื่อยอมรับการใช้นวัตกรรมต่อไป แต่เขาอาจจะเปลี่ยนแปลง การตัดสินใจหากพบข้อมูลขัดแย้งเกี่ยวกับนวัตกรรม ก็ได้

การยอมรับนวัตกรรมของบุคคลนั้น บุญสม วราเอกศิริ (2529 : 159) ได้จำแนกลักษณะการยอมรับของบุคคลออกเป็น 2 ลักษณะ คือ

1. Continuous Adoption หมายถึง เกิดการยอมรับและนำไปปฏิบัติตามตลอด
2. Discontinuous Adoption หมายถึง เกิดการยอมรับแล้วไปปฏิบัติตามหรืออาจจะปฏิบัติไปได้ระยะหนึ่งแล้วหยุดทำ

เทพ พงษ์พานิช (2527 : 310) ได้กล่าวถึงการศึกษาที่เกษตรกรเรียนรู้ได้คืออย่างไร มีหลายสิ่งหลายประการในการจูงใจที่จะทำให้ผู้ใหญ่หรือเกษตรกรนั้นอยากเรียนอยากรู้ ตาม Wilson และ Gallup ได้กล่าวถึงหลัก 4 ประการที่เกษตรกรจะสนใจในการเรียนรู้ซึ่งนักส่งเสริมควรทราบคือ

1. Adults learn best most rapidly when they have a strong desire to learn หมายถึง เกษตรกรจะสามารถเรียนรู้และรับรู้และจำได้ดีเมื่อเขามีความปรารถนาที่อยากจะเรียนรู้เหมือนกับที่เกษตรกรไปหาเจ้าหน้าที่ที่ทำการสอบถามปัญหาการเกษตรนั้น ย่อมหมายถึง เขาปรารถนาอยากรู้ อยากฟัง ดังนั้นถ้ามีการให้ความรู้และการกระตุ้นจะทำให้รับรู้และเข้าใจง่ายตรงกันข้ามถ้าเขาไม่ต้องการ เขาจะไม่ปรารถนาทำเสียแล้ว ต่อให้เจ้าหน้าที่นั้นเก่งเพียงใดก็ตามจะทำให้เสียเวลาเปล่า

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

2. Adults learn best when they have clear goals หมายถึง เกษตรกรสามารถเรียนรู้ได้ดี เมื่อเขาเอาความรู้นั้นไปทำให้เกิดประโยชน์กับเขาบ้างเขาจะต้องทราบถึงจุดประสงค์ที่เด่นชัดเสียก่อน ถึงเป้าหมาย ถึงจะรับรู้ที่นักส่งเสริมจะหยิบยื่นให้ไม่ใช่จะให้เขารับฟังเพียงอย่างเดียว

3. Adults learn best when they put forth an effort to learn หมายถึง เกษตรกรสามารถจะเรียนได้ดี เมื่อเขาได้ทุ่มเทความสนใจและกำลังใจแล้ว เขาก็สามารถเรียนได้ดีไม่ใช่เขาจะเรียนรู้ไม่ได้ และอย่างพยายามอย่าทำให้เกิดช่องว่างนานไปจะทำให้เขาเกียจคร้านเบื่อหน่าย

4. Adults learn best when they receive satisfaction from what they have learned หมายถึง เกษตรกรจะสามารถเรียนรู้ได้ดีและตั้งใจเรียนเมื่อเขามีกำลังใจ หรือต้องทำให้เขารู้ว่าเขาเรียนได้เรียนรู้ไม่ล้มเหลว แม้ว่าเรียนไม่รู้เรื่อง ควรให้กำลังใจและเดินหน้าส่งเสริมต่อไป

สามารถแบ่งเกษตรกรเป็น 6 จำพวกคือ

1. พวกหัวไวใจสู้ ผู้นำการเปลี่ยนแปลง (Innovator)

เกษตรกรจำพวกนี้ดีเด่น อยากรู้อยากเห็น ชอบการศึกษา กล้าเสี่ยงชอบทดลองของใหม่ๆ เป็นคนที่มีการศึกษาดี ฐานะดี และติดต่อเจ้าหน้าที่ส่งเสริมบ่อยๆ มีอยู่ประมาณ 2.5%

2. พวกขอดูที่ท่า (ผู้รับการเปลี่ยนแปลงเร็ว Early adopter)

เกษตรกรพวกนี้คล้ายกลุ่มที่ 1 แต่ขอดูท่าที่ก่อน รือดูผลงานพวกแรกก่อนถ้าได้ผลมีประโยชน์แน่นอนก็จะเอาด้วย มีประมาณ 13.5%

3. พวกเบิ่งตาลังเล (ผู้รับการเปลี่ยนแปลงรวดเร็วพอใช้ Early majority)

เกษตรกรกลุ่มนี้เป็นกลุ่มใหญ่มีถึง 34% มีทัศนคติต่อวิชาการสมัยใหม่ แต่จะไม่ค่อยมั่นใจตัวเองนัก ฐานะทางเศรษฐกิจปานกลาง การศึกษาน้อย ความรู้รอบตัวค่อนข้างจำกัด จึงทำให้ต้องมีการกระตุ้นบ่อยๆ และมีสิ่งจูงใจ

4. พวกหัวเหหัวคือ (ผู้รับการเปลี่ยนแปลงช้า Late maturity)

กลุ่มเกษตรกรกลุ่มนี้มีมากถึง 34% เช่นเดียวกับกลุ่มที่ 3 แต่มีทัศนคติไม่ค่อยยอมรับวิชาการสมัยใหม่ ยึดมั่นใจสิ่งเก่าๆ และสิ่งที่เคยปฏิบัติ มักจะเป็นพวกชักใบให้เรือเสีย วิธีแก้ชนะใจพวกนี้คือ ต้องทำให้เห็นกับตา เห็นของจริง

5. พวกอมมือจับเข่า (ผู้รับการเปลี่ยนแปลงช้ามาก Late adopter)

เกษตรกรกลุ่มนี้เป็นพวกมีการศึกษาน้อย ฐานะทางเศรษฐกิจและสังคมด้อยกว่ากลุ่มต่าง ๆ ที่กล่าวมา ส่วนมากเป็นพวกใช้แรงงาน รอแต่ความช่วยเหลือมากกว่าจะช่วยตัวเอง ควรส่งเสริมและเอาใจชนะพวกนี้ต้องใช้ความอดทน ความพยายามสูงมาก ค่อยเป็นค่อยไปเป็นขั้น ๆ มีอยู่ประมาณ 13.5%

6. พวกไม่เอาไหนเลย (ผู้ล่าหลัง Laggards)

เกษตรกรพวกนี้ล่าหลังไม่สนใจอะไรทั้งสิ้น ตามเวรตามกรรม ไม่ต้องการเปลี่ยนแปลง เป็นผู้ที่มึนด้อยในความสำเร็จ จึงอยากให้การส่งเสริมมาก มักจะเป็นในรูปปล่อยให้ “ตั้งคมพาไป”

ปัจจัยที่เป็นส่วนประกอบในการยอมรับของเกษตรกร

มีปัจจัยมากมายหลายอย่างที่เป็นส่วนประกอบในการที่จะทำให้เกษตรกรนั้นมีอัตราการยอมรับมากขึ้น ช้าไวกว่าแตกต่างกันไป พอสรุปได้ดังนี้คือ

1. การศึกษา เกษตรกรที่มีการศึกษาสูงกว่าย่อมมีความเข้าใจและยอมรับวิทยาการสมัยใหม่ได้ง่ายกว่า มีทัศนคติในการเปลี่ยนแปลงได้ไวและรู้แนวทางในการจะรับรู้

2. อายุ จากผลการวิจัยด้านนี้หลายเรื่องปรากฏว่าคนที่อายุนุ่มนวลสาวรับการเปลี่ยนแปลงได้ไวและง่ายกว่าคนชรา

3. เพศ เกษตรกรในชนบทนั้น เพศหญิงแนวโน้มจะเชื่อและยอมรับการเปลี่ยนแปลงเปลี่ยนทัศนคติได้ง่ายกว่าเพศชาย

4. ฐานะทางเศรษฐกิจ เกษตรกรที่มีรายได้สูงหรือมีฐานะดีอยู่ก่อนแล้ว จะมีการสนใจในการยอมรับการเรียนรู้จากเจ้าหน้าที่ส่งเสริมได้ง่ายกว่า เพราะเขามีฐานะดี ย่อมทำอะไรได้ง่ายโดยไม่ต้องพะวงและมีความคิดที่จะยกฐานะให้ดีขึ้นไปอีกโดยใช้วิชาการเป็นแกนนำ

5. ขนาดของไร่นา สิ่งนี้มีอิทธิพลต่อตัวเกษตรกรในการดำเนินกิจการของตนเอง ฟาร์มที่ใหญ่กว่าย่อมต้องดิ้นรนในการปรับปรุงให้กิจการดีขึ้นไป พยายามนำวิชาการมาเพิ่มเติมในฟาร์มของตนเอง ดังนั้นเกษตรกรที่มีฟาร์มขนาดใหญ่กว่าย่อมจะรับการเรียนรู้ และเสาะแสวงหาวิทยาการใหม่ๆ ได้ไว และเก่งกว่าฟาร์มหรือไร่นาขนาดเล็ก

6. ทัศนคติ ทัศนคติของเกษตรกรที่มีต่อการศึกษาค้นคว้าความรู้ต่อตัวเจ้าหน้าที่ส่งเสริมต่อวิทยาการใหม่ๆ ต่อตนเอง และเกษตรกรผู้นำถ้ามีไปในทางบวกก็จะรับรู้และเปลี่ยนแปลงได้ง่ายและได้ดีกว่า

7. เป็นคนที่มีเหตุผลไม่เชื่อมงายอะไรง่ายๆ รับฟังอะไรวิเคราะห์ให้แท้จริงว่าถูกต้องหรือไม่ ชั่งน้ำหนักถึงความเป็นไปได้และความเป็นไปไม่ได้ ผลดีผลเสียอย่างไร คนมีเหตุผลจะรับฟังและรับวิชาการของงานส่งเสริมได้ง่าย และชัดเจนกว่าคนที่ไร้เหตุผล

8. เชี่ยวชาญ คนที่มีเชี่ยวชาญไวและความจำดี สามารถจะเรียนรู้อะไรได้ไวกว่า

9. การทำสังคม เกษตรกรที่เข้าสังคม บริการสังคม ย่อมจะให้ความสนใจงานส่งเสริมได้มากกว่าและง่ายกว่า

10. เป็นคนทันสมัย ไม่ล่าหลังยอมรับการเปลี่ยนแปลงเทคโนโลยีสมัยใหม่ ปรับตัวเองได้ทันทั่วทั้งที่

11. ขนบธรรมเนียมประเพณี ควรจะเชื่ออะไรบางอย่าง เกษตรกรมักจะถูกฝึกให้คิดว่าเป็นการขัดต่อขนบธรรมเนียมประเพณีหรือความเคยชินมาก่อนกลัวเพื่อนบ้านจะหาว่าทำอะไรที่ผิดประเพณี และความเชื่อเก่าๆ

2.2 หลักสำคัญในการสุขภาพปาลสุกรขุน

ถวัลย์ วรรณกุล (มปป. 1) กล่าวถึงการสุขภาพปาลว่า หมายถึงการดูแลเลี้ยงสัตว์ให้อยู่อย่างสุขสบายดี มีร่างกายแข็งแรงเจริญเติบโตเร็ว ไม่มีโรคภัยไข้เจ็บมาเบียดเบียน ซึ่งการที่จะทำให้สัตว์อยู่ในสภาพดังกล่าวนี้ได้ ผู้เลี้ยงหรือเจ้าของสัตว์ นอกจากจะพิจารณาถึงการคัดเลือกพันธุ์สัตว์ที่ดีแข็งแรง มีรูปร่างลักษณะครบถ้วนตามหลักการคัดเลือกพันธุ์กรรม การให้อาหารสัตว์ที่ดีมีคุณค่าทางโภชนาการ มีโรงเรือนที่ถูกแบบแผนอยู่ในทำเลที่เหมาะสมแล้ว ผู้เลี้ยงหรือเจ้าของสัตว์จะต้องมีความรักสัตว์ เอาใจใส่ดูแลห่วงใยสัตว์อยู่เสมอ และยังจะต้องจัดแผนป้องกันโรคระบาดติดต่อไว้ อย่างเคร่งครัดและปฏิบัติอย่างสม่ำเสมอ

2.2.1 การสุขภาพปาลครอบคลุมไปถึงเรื่องต่างๆ ดังต่อไปนี้

1. ลักษณะและขนาดของโรงเรือน ซึ่งต่างกันไปในสัตว์แต่ละชนิด จะต้องสร้างโรงเรือนให้เหมาะกับชนิดของสัตว์ และไม่เลี้ยงสัตว์จนมีสภาพแออัด การเลี้ยงสัตว์จนแน่นคอก โดยคิดว่าจะเป็นการประหยัดเนื้อที่ แต่ที่จริงแล้วกลับทำให้เสียหาย เพราะสัตว์จะต้องแย่งกันอยู่แย่งกันกินอันเป็นผลให้เดิมโตไม่ดีเท่าที่ควร และสัตว์อาจจะอ่อนแอกว่าที่ควรจะเป็นโรงเรือนต้องแข็งแรงพอที่จะคุ้มแดดกันฝนได้ดีพอสมควรด้วย

นอกจากจะใช้โรงเรือนต่างกันในสัตว์แต่ละชนิดแล้ว สัตว์ชนิดเดียวกันยังใช้แต่ต่างกันไปด้วย เช่น ลักษณะของคอกสุกรขุนกับคอกคลอดก็ไม่เหมือนกัน ไก่เนื้อกับไก่ไข่ เล้าก็ต่างกัน ไก่เนื้ออาจเลี้ยงได้จำนวนมากกว่าไก่ไข่ในเล้าขนาดเดียวกัน เป็นต้น

2. การระบายอากาศและแสงสว่างภายในโรงเรือน ควรทำโรงเรือนให้มีลักษณะโปร่งสบายไม่อับร้อนจนเกินไป หรือไม่เย็นจัดจนเกินไป ในฟาร์มเลี้ยงไก่บางแห่งสภาพโรงเรือนที่ระบายอากาศไม่เพียงพอ เขาใช้พัดลมดูดอากาศดีไว้ที่คอกสัตว์ เพื่อช่วยให้การระบายอากาศดีขึ้น

3. น้ำกินน้ำใช้และการระบายน้ำ ต้องมีน้ำกินที่สะอาดและมีน้ำใช้เพียงพอ เพราะบางครั้งจะต้องมีการทำความสะอาดคอก เครื่องมือเครื่องใช้บางอย่างด้วย ซึ่งน้ำใช้เหล่านี้จะต้องมี

การระบายออกไป ไม่ขังอยู่ตามคอก เพราะพื้นคอกสัตว์จะต้องพยายามทำให้สะอาดอยู่เสมอ เนื่องจากน้ำและความชื้นเป็นแหล่งเพาะและสะสมเชื้อโรคและพยาธิต่างๆ ได้เป็นอย่างดี

4. การทำความสะอาดตัวสัตว์และโรงเรือน เมื่อก่อนนี้การเลี้ยงสุกรจะต้องทำความสะอาดด้วยการอาบน้ำให้สุกร แต่ในปัจจุบันพบว่า ถ้าให้สุกรอาบน้ำบ่อยๆ จะทำให้สุกรมีชั้นมันหนาขึ้น เพื่อป้องกันความหนาวเย็นจากการอาบน้ำ จึงควรอาบน้ำให้สุกรเมื่อจำเป็นจริงๆ เท่านั้น ส่วนการทำความสะอาดในคอกสุกร จะต้องกวาดมูลออกให้หมดโดยใช้ไม้กวาด เป็นต้น การทำความสะอาดคอกและบริเวณคอกจะต้องเก็บกวาดขยะหยุกโย่อกให้หมดเพราะสิ่งเหล่านี้สัตว์และแมลงชอบแอบซ่อนอยู่ สัตว์ดังกล่าวอาจจะเป็นพาหะนำโรคและพยาธิต่างๆ เข้าสู่ตัวสัตว์ได้ การทำความสะอาดพื้นคอก เริ่มโดยการกวาดแล้วล้างด้วยน้ำสะอาด ผสมผงซักฟอก ทิ้งให้แห้งแล้วลาดด้วยน้ำยาฆ่าเชื้ออีกครั้ง ถ้าทำได้ดังกล่าวนี้แล้ว คอกสัตว์จะสะอาดสามารถจำนวนเชื้อโรคลงไปได้โดยเฉพาะ E. coli

โดยมากจะทำความสะอาดโรงเรือนอย่างเต็มที่ก็เมื่อย้ายสัตว์ออก แล้วล้างเพื่อจะเอาสัตว์ใหม่เข้าไปเท่านั้น โดยปกติถ้าทำได้ควรทิ้งโรงเรือนให้ว่างจากสัตว์ระยะหนึ่งอย่างน้อยประมาณ 15 วัน แต่ถ้าโรงเรือนนี้มีโรคระบาดสัตว์มาก่อนแล้วต้องทิ้งให้ว่างไว้ตามระยะเวลาที่กำหนดซึ่งต่างกันตามความรุนแรงทนทานของแต่ละโรคที่เกิดขึ้น เพื่อให้แน่ใจว่าจะไม่มีเชื้อหลงเหลืออยู่

5. การกำจัดขยะและมูลสัตว์ ขยะต่างๆ และเศษอาหาร เมื่อเก็บกวาดเรียบร้อยแล้วต้องเผาหรือทำลายเสีย เพราะทิ้งไว้จะเกิดการหมักหมมเป็นก๊าซซึ่งมีพิษและมีกลิ่นเหม็น จะทำให้มีแมลงวันมากในบริเวณคอก

มูลสัตว์อาจตากให้แห้งเพื่อใช้เป็นประโยชน์ในด้านอื่นเช่น เป็นปุ๋ย หรือใช้หมักทำก๊าซหุงต้มได้ เป็นต้น ถ้าทิ้งไว้ก็สกปรกตามคอกจะทำให้หมักหมม มีแมลงวันมาก

ทั้งหมดนี้กล่าวโดยหลักทั่วๆ ไปเท่านั้น เพราะสัตว์แต่ละชนิดมีรายละเอียดเฉพาะเรื่องออกไปอีกมาก แต่ก็พอจะเห็นว่า การสุขาภิบาลสัตว์ที่ดีนั้นมีความจำเป็นในการเลี้ยงสัตว์มากน้อยเพียงใด

ถึงอย่างไรก็ตามแม้ว่าเราจะได้จัดการสุขาภิบาลดีถูกสุขลักษณะทุกอย่าง สัตว์เลี้ยงของเรา ก็อาจจะป่วยได้ เพราะว่าการเจ็บป่วยเกิดขึ้นเนื่องจากหลายสาเหตุด้วยกัน เช่น

1. เกิดจากอาหารและน้ำ
2. เกิดการเปลี่ยนแปลงภายในของร่างกาย
3. เกิดจากการเปลี่ยนแปลงของสิ่งแวดล้อมและอากาศ

4. เกิดจากตัวเชื้อโรคเข้าทำลายร่างกาย ซึ่งตัวเชื้อโรคมีอยู่หลายจำพวกเช่น เชื้อไวรัส หรือไวรัส แบคทีเรีย ริกเกตเซีย โปรโตซัว เชื้อรา และพยาธิต่างๆ

5. เกิดจากสารเคมีบางชนิด และสารพิษอื่นๆ

จากสาเหตุบนานาประการดังกล่าวแล้ว ร่างกายของสัตว์และสิ่งมีชีวิตอื่นๆ ขอมมีโอกาส แปรปรวนเจ็บป่วยไปได้ตามสภาวะสิ่งแวดล้อมและความอ่อนแอของร่างกาย การจัดการที่ดี การให้อาหารที่ถูกสูตร มีคุณค่าทางโภชนาการ มีที่อยู่อาศัยที่สุขสบาย เจ้าของหรือผู้เลี้ยงเอาใจใส่ดูแลดี เป็นทางหนึ่งที่จะทำให้สัตว์ปราศจากโรคภัยไข้เจ็บ มีความสมบูรณ์แข็งแรง เจริญเติบโตเร็ว แต่สิ่งหนึ่งที่ร่างกายของสิ่งมีชีวิตหลีกเลี่ยงไม่ได้ คือ การถูกรุกรานจากตัวเชื้อโรค (Pathogenic organisms) ต่างๆ ซึ่งเรียกว่าการเจริญเติบโต (Infection) ถ้าเชื้อโรคมีอยู่ในร่างกายน้อยพอที่จะต้านทานได้ สัตว์ก็จะไม่แสดงอาการป่วย (Subclinical sign) แต่ก็จะเป็นตัวแพร่เชื้อโรค (Carrier) ไปสู่ตัวอื่นๆ ต่อไป ถ้าเมื่อใดเชื้อเข้าสู่ร่างกายแล้วแพร่ขยายพันธุ์เพิ่มจำนวนขึ้นอย่างรวดเร็ว มันจะทำให้ร่างกายอ่อนแอลง สัตว์จะแสดงอาการป่วย (Clinical sign) ซึ่งเรียกว่าสัตว์เป็นโรค (Disease) ซึ่งโรคเหล่านี้ บางชนิดก็รักษาหายได้ด้วยยาบางชนิดก็รักษาไม่ได้โดยเฉพาะโรคที่เกิดจากเชื้อไวรัส (Virus) อย่างไรก็ตามมีสุภาษิตที่ว่า “กันไว้ดีกว่าแก้” ขอมถือเป็นหลักได้เสมอ ฉะนั้นจึงควรควบคุมป้องกันตามหัวข้อต่อไปนี้อย่างเคร่งครัด

ก. ระวังโรคจากภายนอกเข้าคอก

1. เมื่อนำสุกรจากภายนอกเข้าคอก จะต้องกักไว้ให้ทางบริเวณคอกพอสมควร เพื่อรอตรวจดู อาการก่อนอย่างน้อย 15 วัน จึงจะนำเข้าฝูง
2. อย่าให้ผู้หนึ่งผู้ใดเดิน ไร่แต่คนเลี้ยงประจำคอก ตลอดจนสุนัขและอื่นๆ เข้าไปยุ่งเกี่ยวในบริเวณคอก
3. จัดอ่างน้ำยามาเชื้อไว้หน้าคอกทุกคอกสำหรับจุ่มเท้าก่อนเข้าคอก

ข. การสุขาภิบาลในบริเวณคอก

1. หมั่นทำความสะอาดคอกและบริเวณคอกอยู่เสมอให้แห้งไม่แฉะแฉะเป็นหลุม เป็นบ่อเป็นแอ่งน้ำขัง
2. จัดคอกให้ได้รับแสงแดดส่องโดยทั่วถึง
3. หมั่นใช้น้ำยามาเช็ดล้างคอกอยู่เสมอ

ค. การป้องกันเชื้อโรคติดต่อทางอาหารและน้ำ

1. ใช้น้ำสะอาด เปลี่ยนบ่อยๆ
2. อาหารที่ใช้ต้องเป็นอาหารผสมใหม่ไม่บูดรา อาหารทุกอย่างต้องเก็บไว้ในที่มิด

ชิดไม่ให้หนูและแมลงต่างๆ เข้าไปรบกวน

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

3. ใช้ภาชนะที่สะอาด อย่าให้มีอาหารบูดเน่าติดค้างอยู่ ถ้าให้อาหารชนิดเปียก เมื่อการให้แต่ละมือควรล้างให้สะอาดแล้วคว่ำไว้

4. ผักที่หามาได้ต้องไม่นำมาจากที่ที่มีสัตว์ป่วยหรือตายด้วยโรคติดต่อ

ง. การทำให้สุกรมีความต้านทานต่อโรค

1. คัดเฉพาะตัวที่แข็งแรงไว้ทำพันธุ์ ตัวที่อ่อนแอให้ทำลายทิ้งไป

2. เลี้ยงให้มีสุขภาพคืออยู่เสมอ ระวังอย่าให้ท้องผูก

3. ฉีดวัคซีนป้องกันโรคติดต่อที่สำคัญๆ เช่น โรคคอหิวต้งสุกร โรคปากและเท้าเปื่อย โรคเฮลิโคแบคทีเรียเป็นต้น ตามลำดับระยะเวลาของความคุ้มโรคที่กำหนดไว้แต่ละชนิดของวัคซีน สำหรับการวางแผนป้องกันด้วยวัคซีนควรจะได้ปรึกษาหาคำแนะนำจากสัตวแพทย์อย่างสม่ำเสมอ

การปฏิบัติเมื่อเกิดโรค

1. นำสุกรที่ป่วยออกไปกักไว้ต่างหาก จัดคนเลี้ยงเฉพาะตัวป่วย หากจำเป็นต้องใช้ผู้เลี้ยงคนเดิมต้องให้อาหารตัวที่ป่วยที่หลัง และล้างมือล้างเท้าให้สะอาดด้วยน้ำยาฆ่าเชื้อเสียก่อน

2. รับประทานและบริเวณด้วยน้ำยาฆ่าเชื้อโรคให้ทั่วทุกคอก ตลอดจนรางอาหารและภาชนะอื่นๆ

3. หากมีสุกรป่วยเกิดตายลง จะต้องจัดการฝังซากให้ลึกหรือเผาทำลายทิ้งเสียห้ามชำแหละซากนั้น เพราะจะทำให้เชื้อโรคแพร่ระบาดไปยังตัวอื่นได้ง่าย และโรคบางชนิดติดต่อถึงคนได้ เช่น โรคแอนแทรกซ์, โรค布鲁เซลโลซิส เป็นต้น

4. เมื่อมีสัตว์ป่วยหรือตายต้องปรึกษาสัตวแพทย์ทันที เพื่อให้มาตรวจและให้ความช่วยเหลือแนะนำ ถ้ามีสัตว์ตายด้วยเหตุใด หรือในหมู่บ้านเดียวกัน หรือในบริเวณใกล้เคียงกัน มีสัตว์ตั้งแต่ 2 ตัวขึ้นไป มีอาการคล้ายคลึงกันในระยะเวลาห่างกันไม่เกิน 7 วัน ให้เจ้าของติดต่อพนักงานหน้าที่สัตวแพทย์ท้องที่ภายใน 24 ชั่วโมง นับแต่เวลาที่สัตว์ป่วยหรือตาย

การนำสัตว์ป่วยหรือซากสัตว์ตายไปวินิจฉัยโรค

เมื่อสัตว์ในฟาร์มของเราป่วยหรือตายมีลักษณะอาการเหมือนๆ กันจำนวนมากและเกิดในระยะใกล้เคียงกัน ควรจะได้รับดำเนินการแก้ไขอย่างรีบด่วน โดยเฉพาะการติดตามสัตวแพทย์มาเพื่อรักษาและวินิจฉัยโรคได้ถูกต้อง อีกประการหนึ่งที่ยากจะแนะนำสำหรับเกษตรกรที่อยู่ห่างไกลจากห้องปฏิบัติการและสัตวแพทย์ คือ การนำสัตว์ป่วยหรือซากสัตว์ป่วยไปห้องปฏิบัติการเพื่อวินิจฉัยโรคให้ทันเหตุการณ์ โดยหลักทั่วไปแล้วควรจะไปตรวจทั้งสัตว์ที่ตายแล้วและกำลังป่วยอยู่ จะทำให้การวินิจฉัยโรคได้ผลดีและรวดเร็วขึ้น อย่าได้เสียดายสัตว์หรือซากสัตว์เหล่านั้นการเก็บและนำส่งควรปฏิบัติ ดังนี้

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

1. ถ้าสามารถนำสัตว์ทั้งตัว ไปส่งห้องปฏิบัติการได้ อาจจะเป็นสัตว์ป่วยตายใหม่หรือยังไม่ตาย สัตวแพทย์จะทำการผ่าตรวจซากเพื่อหาลักษณะอาการของโรคที่เกิดขึ้นตามส่วนต่างๆ ของร่างกาย

2. การเก็บและนำส่งเพื่อตรวจหาชนิดของเชื้อโรค โดยการแยกและเพาะเชื้อให้เก็บอวัยวะภายใน เช่น ปอด ตับ ลำไส้ กระเพาะ ไต ต่อมท่อน้ำเหลือง หรือส่วนที่เข้าใจว่าจะมีตัวเชื้อโรคอยู่มาก ใส่ถุงพลาสติกที่สะอาดแล้วแช่เย็นนำส่ง บางครั้งอาจจะแช่ในห้องแช่แข็ง

3. การเก็บและนำส่งเพื่อตรวจการเปลี่ยนแปลงทางพยาธิสภาพถึงเนื้อเยื่อและเซลล์การเก็บวิธีนี้โดยใช้ชิ้นส่วนตัวอย่างของอวัยวะต่างๆ แช่ในฟอร์มาลิน 10 %

น้ำยาฆ่าเชื้อโรค (Antiseptics and Disinfectants)

น้ำยาฆ่าเชือนับว่าจำเป็นอย่างยิ่งสำหรับการเลี้ยงสัตว์ ยาฆ่าเชื้อโรคที่ดีนั้นจะต้องมีประสิทธิภาพในการทำลายเชื้อจุลินทรีย์ต่างๆ ได้อย่างกว้างขวางโดยไม่ทำอันตรายต่อผิวหนังหรือส่วนหนึ่งของร่างกายสัตว์ ดังนั้น การใช้ยาฆ่าเชื้อจึงต้องคำนึงถึงคุณสมบัติของยาแต่ละชนิด พร้อมทั้งจุดมุ่งหมายของการใช้นั้นๆ ให้ถูกต้องจึงจะทำให้ผลของการใช้นั้นคุ้มค่าเป็นความจริงอยู่ที่ว่าการใช้ยาฆ่าเชือนั้น ผู้เลี้ยงหรือผู้ปฏิบัติมักไม่เห็นผลที่เด่นชัดเพราะมองไม่เห็นว่ามีเชื้อจุลินทรีย์อยู่มากน้อยเพียงใด และเมื่อใช้ยาฆ่าเชื้อไปแล้ว ยาก็จะไปฆ่าเชื้อจุลินทรีย์หรือไม่นั้นก็ไม่สามารถจะทราบได้ เพราะไม่สามารถมองเห็นด้วยตาเปล่า ด้วยเหตุนี้จึงทำให้ผู้เลี้ยงสัตว์บางคนได้ละเลยการทำความสะอาดฆ่าเชื้อโรค โรงเรือน คอกสัตว์ ด้วยน้ำยาฆ่าเชื้อไปบ้างทั้งๆ ที่การใช้ยาฆ่าเชื้อโรคมีความจำเป็นขั้นต้นต่อการป้องกันโรคหลายๆ ชนิด และค่าใช้จ่ายก็ไม่สิ้นเปลืองมากนัก

การเลี้ยงปศุสัตว์ทุกชนิดจะประสบผลสำเร็จด้วยดีนั้นควรใช้ยาฆ่าเชื้อโรคอยู่เป็นกิจวัตร โดยเฉพาะอย่างยิ่งในโรงเรือนที่เก่าไปทุกวัน ซึ่งมักจะมีเชื้อโรคสะสมมากขึ้นเรื่อยๆ การระงับการเพิ่มจำนวนจุลินทรีย์ขึ้นนั้น กระทำได้โดยการใช้ยาฆ่าเชื้อโรคสม่ำเสมอเท่านั้นเป็นการดับไฟต้นลม

ยาฆ่าเชื้อโรคที่เลือกใช้ควรมีคุณสมบัติ ดังนี้

1. ราคาอยู่ในระดับพอสมควร
2. ละลายและมีประสิทธิภาพในน้ำกระด้าง
3. ปลอดภัยต่อคนและสัตว์
4. คงทนในทุกสภาพอากาศ
5. ไม่มีกลิ่นฉุน และไม่ทิ้งกลิ่นไว้นานเกินควร
6. เมื่ออยู่นานๆ ก็ไม่เกิดพิษ
7. ไม่สะสมในกล้ามเนื้อคนและสัตว์

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

8. ไม่มีพิษต่อลำไส้

ยาฆ่าเชื้อที่มีขายในท้องตลาดบ้านเรามีอยู่หลายชนิดหลายยี่ห้อ ขอให้ผู้ใช้เลือกเอาตามความประสงค์ โดยยึดหลักการตามที่แนะนำไว้ในคุณสมบัติของยาฆ่าเชื้อโรคที่ดี 8 ประการก็แล้วกัน ตัวอย่างยาฆ่าเชื้อโรค ได้แก่ ไบโอดีท , เดทอล , แชลลอน เป็นต้น

อนึ่ง การทำความสะอาดคอกและโรงเรือนอีกสักหน่อย เพื่อให้การใช้ฆ่าเชื้อโรคมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น กล่าวคือ ก่อนใช้ยาฆ่าเชื้อควรเริ่มด้วยการกวาดเก็บสิ่งปฏิกูลต่างๆ ด้วยไม้กวาดก่อน แล้วล้างด้วยน้ำสะอาดและผงซักฟอก (Detergents) เช่น แป็บ , บริส , เป็นต้นเพื่อให้คราบไขมันที่ติดอยู่ตามพื้นซึ่งคลุมตัวเชื้อโรคและพยาธิต่างๆ ให้หมดไป เมื่อรดน้ำยาฆ่าเชื้อโรคลงไปจะทำลายถึงตัวเชื้อโรคและพยาธิดีขึ้น

2.3 ผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ได้มีผู้ศึกษาวิจัยเกี่ยวกับปัจจัยต่าง ๆ ที่มีผลต่อการยอมรับเทคโนโลยีต่าง ๆ จำแนกได้ดังนี้ ภูวดล สาลีเกษร (2536 : 111) ได้ทำการศึกษาเรื่องผลของการนำนวัตกรรมไปสู่ชุมชนชนบท ศึกษากรณียอมรับการผสมเทียมโค พบว่า เกษตรกรที่มีการยอมรับการผสมเทียมโคจะมีการศึกษาสูงกว่าและมีทัศนคติต่อการผสมเทียมโคที่ดีกว่าผู้ไม่ยอมรับการผสมเทียมโค

รัชดา สุวิวัฒน์ (2538 : 90) ได้ทำการวิจัยเรื่องปัจจัยที่มีผลต่อการยอมรับเทคโนโลยีใหม่ทางการเกษตรของชาวนา อำเภอท่าช้าง จังหวัดสิงห์บุรี พบว่าระดับการศึกษาและความถี่ของการได้รับข่าวสารมีความสัมพันธ์กับการยอมรับเทคโนโลยีทางการเกษตร

เอกพงศ์ วรากุล (2532 : 84) ได้ศึกษาปัจจัยการยอมรับการปลูกไม้ดอกเพื่อเป็นรายได้เสริมของเกษตรกรในจังหวัดเชียงใหม่ พบว่าระดับการศึกษาของเกษตรกรมีผลต่อการยอมรับ

บุญเกิด บุตตะ (2524 : 16-23) ได้ทำการวิจัยเรื่องลักษณะที่มีความสัมพันธ์กับการยอมรับเทคโนโลยีการเกษตรในประเทศไทย พบว่าปัจจัยอันหนึ่งที่มีผลทำให้เกษตรกรยอมรับการเปลี่ยนแปลงพืชใหม่ คือ ระดับการศึกษา

อรุณ ยังอยู่ดี (2531 : 81) ได้ทำการศึกษาเรื่องการยอมรับนวัตกรรมการเลี้ยงโคนมของเกษตรกร อำเภอชะอำ จังหวัดเพชรบุรี พบว่า ระดับการศึกษาและรายได้มีความสัมพันธ์กับการยอมรับ นวัตกรรมการเลี้ยงโคนม

เลอภ ศิริสันติกุล (2536 : 94) ได้ศึกษาถึงเรื่องปัจจัยที่มีผลต่อการยอมรับคำแนะนำวิถีปฏิบัติ การปลูกกาแฟอราบิก้าของชาวเขาเผ่าม้ง ในจังหวัดเชียงใหม่ : กรณีศึกษาหมู่บ้านขุนช่างเคียนและหมู่บ้านม่อนเงาะ พบว่าประสบการณ์ไม่มีความสัมพันธ์กับระดับการยอมรับคำแนะนำ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

วิธีการปฏิบัติการปลูกกาแฟอาราบิก้า แต่รายได้และโอกาสในการได้รับคำแนะนำมีความสัมพันธ์กับระดับการยอมรับคำแนะนำวิธีการปฏิบัติการปลูกกาแฟอาราบิก้า

ไพบุลย์ สุทธสุภา และคณะ (2527 : 100) ได้ศึกษาถึงปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจในการปลูกกาแฟพันธุ์สูง พบว่าประสบการณ์มีผลต่อการตัดสินใจในการปลูกกาแฟพันธุ์สูง

ทนุ ชื่นฟูวุฒิ (2531 : 45) ได้ศึกษาการยอมรับเทคโนโลยีการปลูกถั่วเหลืองหลังการทำนาของเกษตรกรบ้านแม่โจ้ และบ้านหม้อ อำเภอแม่แตง จังหวัดเชียงใหม่ พบว่ารายได้ของเกษตรกรไม่มีความสัมพันธ์กัน การยอมรับเทคโนโลยีการปลูกถั่วเหลืองหลังทำนา

วิทัศน์ เตะชะบุญ (2534 : 69) ศึกษาเรื่องปัจจัยที่มีผลต่อการยอมรับงานส่งเสริมการปลูกกาแฟอาราบิก้า ของชาวเขาเผ่ากระเหรี่ยง อำเภอบูชาบดินทร์จังหวัดแม่ฮ่องสอน พบว่าขนาดของพื้นที่ปลูกกาแฟของชาวเขามีความสัมพันธ์กับระดับการยอมรับงานส่งเสริมการปลูกกาแฟอาราบิก้า

ทัศนีย์ ศิริวรรณ (2522 : 65) ได้ศึกษาเรื่องผลกระทบการใช้น้ำชลประทานที่มีผลต่อการยอมรับวิทยาการเกษตรแผนใหม่ ของเกษตรกรในเขตโครงการชลประทานพิษณุโลกพบว่า ขนาดของพื้นที่ทำการเกษตรมีผลต่อการยอมรับวิทยาการเกษตรแผนใหม่

จันทวรรณ ชมวัน (2535 : 57) ได้ศึกษาเรื่อง ปัจจัยที่มีผลต่อความสำเร็จในการส่งเสริมการเลี้ยงโคเนื้อ ในพื้นที่อำเภอด่านขุนทด จังหวัดนครราชสีมาซึ่งพบว่า จำนวนโคที่เลี้ยงไม่มีผลต่อความสำเร็จในการส่งเสริมการเลี้ยงโคเนื้อ แต่การการติดต่อเจ้าหน้าที่ไม่มีความสัมพันธ์ต่อความสำเร็จในการส่งเสริมการเลี้ยงโคเนื้อ

สมภพ เพชรรัตน์ (2523 : 88) ได้ศึกษาเรื่องปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการยอมรับ – ไม่ยอมรับเทคโนโลยีการเกษตรของเกษตรกรในโครงการปฏิบัติการพัฒนาสังคม อำเภอเมือง จังหวัดลำปาง พบว่าขนาดพื้นที่ทำการเกษตร มีความสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญกับการยอมรับเทคโนโลยีการเกษตรของเกษตรกร

จะเห็นได้ว่าปัจจัยต่างๆ ต่อไปนี้คือปัจจัยที่มีผลต่อการยอมรับนวัตกรรมนั้น มีการศึกษาประสบการณ์ รายได้ ขนาดของฟาร์ม และโอกาสในการได้รับคำแนะนำ ปัจจัยต่างๆ เหล่านี้จะได้นำมาเป็นกรอบแนวคิดในการดำเนินการวิจัย และกำหนดวัตถุประสงค์ของงานวิจัยครั้งนี้ ซึ่งมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาถึงลักษณะส่วนบุคคล เศรษฐกิจ และสังคมของเกษตรกรผู้เลี้ยงสุกรขุนอิสระในเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือ เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างลักษณะส่วนบุคคล เศรษฐกิจ และสังคมของเกษตรกรในการยอมรับเทคโนโลยีด้านการสุขภาพของการเลี้ยงสุกรขุน ตลอดจนปัญหาและข้อเสนอแนะและอุปสรรคบางประการในด้านการสุขภาพของเกษตรกรผู้เลี้ยงสุกรขุนอิสระในเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

บทที่ 3

วิธีการดำเนินงาน

การวิจัยเรื่องนี้เป็นการศึกษาเชิงพรรณนา เพื่อศึกษาการยอมรับเทคโนโลยีด้านการสุขภาพของเกษตรกรผู้เลี้ยงสุกรขุนอิสระในเขตภาคตะวันออกเฉียงของประเทศไทย ผู้วิจัยได้ดำเนินการตามหัวข้อต่อไปนี้

- 3.1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
- 3.2 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
- 3.3 การทดสอบแบบสอบถาม
- 3.4 การเก็บรวบรวมข้อมูล
- 3.5 การวิเคราะห์ข้อมูล

3.1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้คือ เกษตรกรผู้ที่เป็นเจ้าของกิจการฟาร์มสุกรขุนประเภทอิสระในเขตภาคตะวันออกเฉียงของประเทศไทย ในปี พ.ศ. 2542 จากเกษตรกรผู้เลี้ยงสุกรขุนในเขตภาคตะวันออกเฉียงของประเทศไทย จำนวน 750 คน*

ผู้วิจัยได้รวบรวมข้อมูล โดยการจัดส่งแบบสอบถามทางไปรษณีย์จำนวน 750 ฉบับ ซึ่งได้รับแบบสอบถามกลับคืนทั้งหมด จำนวนทั้งสิ้น 611 ฉบับ แยกเป็นแบบสอบถามที่ได้รับคืน และมีความสมบูรณ์จำนวน 49 ฉบับ

3.2 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบสอบถาม ที่สร้างขึ้นมาเพื่อนำไปสอบถามกับเกษตรกร เพื่อจะได้เก็บรวบรวมข้อมูลต่างๆ มีลักษณะเป็นคำถามแบบเปิด (Open-ended question) และคำถามแบบปิด (Close-ended question) และโดยแบ่งออกเป็น 3 ตอน ดังต่อไปนี้

* กองแผนงาน กรมปศุสัตว์, 2542

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับลักษณะส่วนบุคคล ของเกษตรกร ผู้เลี้ยงสุกรขุน ได้แก่ อายุ ระดับการศึกษา ประสบการณ์ในการเลี้ยงสุกรขุน รายได้จากฟาร์ม จากการเลี้ยงสุกรขุนตลอดทั้งปี และโอกาสในการได้รับคำแนะนำทางวิชาการด้านการเลี้ยงสุกรขุน

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับการยอมรับเทคโนโลยี ด้านการสุขภาพิบาลของเกษตรกรผู้เลี้ยงสุกรขุนอิสระ มีลักษณะคำถามเป็นคำถามปลายปิด (Close-ended question) มีคำถามทั้งหมด 10 ข้อ ในแต่ละข้อมี 4 ตัว ให้คะแนนในการวัดระดับการยอมรับเทคโนโลยี ด้านการสุขภาพิบาลสุกรขุน ให้คะแนนแบ่งตามลักษณะการปฏิบัติของเกษตรกรดังนี้

ลักษณะการปฏิบัติของเกษตรกร	ระดับคะแนน
(1) ปฏิบัติในระดับดีมาก	4
(2) ปฏิบัติในระดับปานกลาง	3
(3) ปฏิบัติในระดับพอใช้	2
(4) ปฏิบัติน้อย	1

นำคะแนนการยอมรับเทคโนโลยีของเกษตรกรผู้เลี้ยงสุกรขุนอิสระทั้ง 49 คน มาหาค่าคะแนนเฉลี่ยเป็นรายข้อ จากนั้นนำค่าคะแนนเฉลี่ยที่ได้ มาปรับเป็นระดับของการยอมรับเทคโนโลยี ด้านการสุขภาพิบาลได้ดังนี้

คะแนน 3.28 - 4.00 คะแนน มีการยอมรับเทคโนโลยีในระดับสูง

คะแนน 2.52 - 3.27 คะแนน มีการยอมรับเทคโนโลยีในระดับปานกลาง

คะแนน 1.76 - 2.51 คะแนน มีการยอมรับเทคโนโลยีในระดับพอใช้

คะแนน 1.00 - 1.75 คะแนน มีการยอมรับเทคโนโลยีในระดับน้อย

คะแนนที่ได้จะนำมาแปลงค่าเป็นช่วงๆ เพื่อพิจารณาคะแนนการยอมรับเทคโนโลยีของเกษตรกรผู้เลี้ยงสุกรขุนประเภทอิสระ โดยใช้สูตร (ชูศรี วงศ์รัตน, 2527 : 29)

$$\begin{aligned} \text{อันตรภาคชั้น (Class Interval)} &= \text{Range} / k \\ &= (X_{\max} - X_{\min}) / k \\ \text{เมื่อ Range} &= \text{พิสัย} \\ X_{\max} &= \text{คะแนนสูงสุด} \\ X_{\min} &= \text{คะแนนต่ำสุด} \\ k &= \text{จำนวนชั้น} \end{aligned}$$

ในการวิจัยครั้งนี้ เทคโนโลยีด้านการสุขภาพของเกษตรกรผู้เลี้ยงสุกรขุนประเภทอิสระ ได้กำหนด

คะแนนสูงสุด	=	4	คะแนน
คะแนนต่ำสุด	=	1	คะแนน
จำนวนชั้น	=	4	ชั้น

$$\text{แทนค่าสูตรในอันตรภาคชั้น} = (4-1)/4 = 0.75$$

นำคะแนนการยอมรับเทคโนโลยีการเลี้ยงสุกรขุนของเกษตรกรผู้เลี้ยงสุกรขุนอิสระด้านการสุขภาพ รวมทั้งสิ้น 40 คะแนน มาปรับระดับการยอมรับเทคโนโลยีการเลี้ยงสุกรขุนด้านการสุขภาพ ซึ่งแบ่งออกเป็น 4 ระดับได้ดังนี้

- คะแนน 32.53 – 40.00 คะแนน มีการยอมรับเทคโนโลยีในระดับสูง
- คะแนน 25.02 – 32.52 คะแนน มีการยอมรับเทคโนโลยีในระดับปานกลาง
- คะแนน 17.51 – 25.01 คะแนน มีการยอมรับเทคโนโลยีในระดับพอใช้
- คะแนน 10.00 – 17.50 คะแนน มีการยอมรับเทคโนโลยีในระดับน้อย

ตอนที่ 3 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับปัญหาและอุปสรรคตลอดจนข้อเสนอแนะบางประการด้านการสุขภาพของเกษตรกรผู้เลี้ยงสุกรขุนประเภทอิสระ โดยเป็นคำถามเปิด (Open-ended question)

3.3 การทดสอบแบบสอบถาม

ก่อนที่จะนำแบบสอบถามไปเก็บข้อมูลจริง ผู้วิจัยได้นำแบบสอบถามที่สร้างขึ้นไปทดสอบเพื่อความถูกต้องและความเที่ยงตรงของเนื้อหาในแบบสอบถาม (Content Validity) โดยให้ผู้ทรงคุณวุฒิเป็นผู้ช่วยในการตรวจสอบ และได้นำแบบสอบถาม ไปทดลองใช้ (Try Out) กับเกษตรกรผู้เลี้ยงสุกรขุนอิสระในจังหวัดนครปฐม ซึ่งมีลักษณะพื้นฐานทางด้านเศรษฐกิจ และสังคม ใกล้เคียงกับประชากรที่ใช้ในการศึกษา จำนวน 20 ราย แล้วหาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) ของแบบสอบถามโดยใช้สูตรสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค (Cronbach) (ถ้วน สายยศ และอังคณา สายยศ, 2538 : 200)

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

$$\alpha = \frac{n}{n-1} \left[1 - \frac{\sum S^2_i}{S^2_t} \right]$$

เมื่อ α = แทนค่าสัมประสิทธิ์ของความเชื่อมั่น

S^2_i = แทนคะแนน ความแปรปรวนแต่ละข้อ

S^2_t = แทนคะแนนความแปรปรวนของเครื่องมือทั้งฉบับ

n = แทนจำนวนข้อของเครื่องมือวัด

แทนค่าในสูตร ได้คุณภาพของแบบทดสอบทั้งฉบับ = 0.1226

3.4 การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยนำหนังสือจากงานธุรการ ภาควิชาครุศาสตร์เกษตร คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง โดยมีอาจารย์ที่ปรึกษาเป็นผู้รับรองการทำการวิจัย แล้วส่งถึงเกษตรกรผู้เลี้ยงสุกรขุนอิสระในเขตภาคตะวันออกเฉียงของประเทศไทย เพื่อขอความอนุเคราะห์ในการกรอกแบบสอบถามและส่งแบบสอบถามกลับตามเวลาที่กำหนด (ระหว่าง วันที่ 15 มกราคม 2544 ถึงวันที่ 25 มกราคม พ.ศ. 2544) ซึ่งผู้วิจัยส่งแบบสอบถามไปยัง เกษตรกรผู้เลี้ยงสุกรขุนอิสระในเขตภาคตะวันออกเฉียงของประเทศไทย ทางไปรษณีย์ จำนวน 750 ชุด เท่ากับจำนวนเกษตรกรที่มีรายชื่อและที่อยู่ ตามข้อมูลของกรมปศุสัตว์ ซึ่งได้รับแบบสอบถามคืน จำนวน 611 ชุด คิดเป็นจำนวนร้อยละ 81.46

3.5 การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยครั้งนี้ ทำการวิเคราะห์ข้อมูล โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป SPSS for Windows วิเคราะห์ข้อมูลประกอบไปด้วยสถิติดังนี้

ใช้ค่าร้อยละ (Percentage) ค่าคะแนนเฉลี่ย (mean) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) เพื่ออธิบายเชิงพรรณนาข้อมูลด้านลักษณะส่วนบุคคล เศรษฐกิจและสังคม ได้แก่ อายุ ระดับการศึกษา ประสบการณ์ ในการเลี้ยงสุกรขุนรายได้รวมของเกษตรกรทั้งปี จำนวนสุกรขุนภายในฟาร์ม และโอกาสในการได้รับคำแนะนำวิชาการด้านการเลี้ยงสุกรขุนและการยอมรับเทคโนโลยีด้านการสุขาภิบาล

บทที่ 4

ผลการวิจัยและวิจารณ์

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาสภาพพื้นฐานทางด้านลักษณะส่วนบุคคล เศรษฐกิจ และสังคม เพื่อศึกษาการยอมรับเทคโนโลยีด้านการสุขภาพ เพื่อศึกษาปัญหาและอุปสรรคเทคโนโลยีด้านการสุขภาพของเกษตรกรผู้เลี้ยงสุกรขุนอิสระในเขตภาคตะวันออกเฉียงของประเทศไทยซึ่งได้ผลการวิเคราะห์ข้อมูลดังนี้

4.1 ข้อมูลสภาพพื้นฐานทางลักษณะส่วนบุคคลของเกษตรกรผู้เลี้ยงสุกรขุนอิสระ ตารางที่ 4.1 แสดงเพศของเกษตรกรผู้เลี้ยงสุกรขุนอิสระในเขตภาคตะวันออกเฉียงของประเทศไทย

เพศ	จำนวน (คน)	ร้อยละ (%)
ชาย	43	87.76
หญิง	6	12.24
รวม	49	100.00

จากตารางที่ 4.1 แสดงเพศของเกษตรกรผู้เลี้ยงสุกรขุนอิสระในเขตภาคตะวันออกเฉียงของประเทศไทยทั้งหมดจำนวน 49 คน พบว่า เกษตรกรส่วนใหญ่ เป็นเพศชาย (ร้อยละ 87.76) เป็นเพศหญิง (ร้อยละ 12.24)

ตารางที่ 4.2 แสดงอายุของเกษตรกรผู้เลี้ยงสุกรขุนอิสระในเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือของประเทศไทย

อายุ (ปี)	จำนวน (คน)	ร้อยละ (%)
20 - 30	4	8.20
31 - 40	10	20.40
41 - 50	15	30.60
51 - 60	11	22.40
61 - 70	5	10.20
71 - 80	4	8.20
รวม	49	100.00

อายุต่ำสุด 28 ปี

อายุเฉลี่ย 48.42 ปี

อายุสูงสุด 72 ปี

ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน 12

จากตารางที่ 4.2 แสดงอายุของเกษตรกรผู้เลี้ยงสุกรขุนอิสระในเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือของประเทศไทย พบว่า เกษตรกรมีอายุเฉลี่ย 48.42 ปี มีอายุน้อยที่สุด 28 ปี อายุมากที่สุด 72 ปี ซึ่งเกษตรกรส่วนใหญ่มีอายุอยู่ในกลุ่มอายุระหว่าง 41-50 ปี (ร้อยละ 30.60) รองลงมา มีอายุระหว่าง 51-60 ปี (ร้อยละ 22.40) อายุระหว่าง 20-30 ปี และ 71-80 ปี (ร้อยละ 8.20 เท่ากัน)

ตารางที่ 4.3 แสดงระดับการศึกษาของเกษตรกรผู้เลี้ยงสุกรขุนอิสระใน เขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือของประเทศไทย

ระดับการศึกษา	จำนวน (คน)	ร้อยละ (%)
ระดับประถมศึกษา	9	18.37
ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น	22	44.90
ระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย	10	20.40
ระดับปริญญาตรี	7	14.29
ระดับปริญญาโท	0	0
ระดับปริญญาเอก	1	2.04
รวม	49	100.00

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 4.5 แสดงจำนวนสุกรขุนภายในฟาร์มของเกษตรกรผู้เลี้ยงสุกรขุนอิสระในเขตภาคตะวันออกของประเทศไทย

จำนวนสุกรขุน (ตัว)	จำนวน (คน)	ร้อยละ (%)
น้อยกว่า 100	40	81.63
101-200	2	4.08
201-300	0	0.00
301-400	1	2.04
มากกว่า 400	6	12.25
รวม	49	100.00

จำนวนสุกรขุนต่ำสุด 100 ตัว จำนวนสุกรขุนเฉลี่ย 121.59 ตัว
 จำนวนสุกรขุนสูงสุด 600 ตัว ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน 154.52

จากตารางที่ 4.5 แสดงจำนวนสุกรขุนภายในฟาร์มของเกษตรกรผู้เลี้ยงสุกรขุนอิสระในเขตภาคตะวันออกของประเทศไทย พบว่า เกษตรกรจะมีจำนวนสุกรขุนภายในฟาร์มเฉลี่ย 121.59 ตัว มีจำนวนสุกรขุนภายในฟาร์มต่ำสุด 10 ตัว สูงสุด 600 ตัว ซึ่งเกษตรกรส่วนใหญ่มีจำนวนสุกรขุนภายในฟาร์มน้อยกว่า 100 ตัว (ร้อยละ 81.63) รองลงมา มีจำนวนสุกรขุนมากกว่า 400 ตัว (ร้อยละ 12.25) และมีจำนวนสุกรขุนระหว่าง 101-200 ตัว (ร้อยละ 4.08)

ตารางที่ 4.6 แสดงโอกาสในการได้รับคำแนะนำจากนักทางวิชาการทางด้านการสุขาภิบาลของเกษตรกรผู้เลี้ยงสุกรขุนอิสระในเขตภาคตะวันออกของประเทศไทย

โอกาสในการได้รับคำแนะนำ (ครั้ง)	จำนวน (คน)	ร้อยละ (%)
0	38	77.55
1	8	16.33
2	2	4.08
3	0	0.00
4	1	2.04
รวม	49	100.00

ตารางที่ 4.8 แสดงวิธีการขายสุกรขุนในฟาร์มของเกษตรกรผู้เลี้ยงสุกรขุนอิสระในเขตภาคตะวันออกของประเทศไทย

วิธีการขายสุกรขุน	จำนวน (คน)	ร้อยละ (%)
ขายถึงผู้บริโภครโดยตรง	8	16.33
ขายผ่านพ่อค้า-แม่ค้าในตลาดหรือสหกรณ์	12	24.49
ขายผ่านพ่อค้าคนกลางหรือบริษัท	29	59.18
รวม	49	100.00

จากตารางที่ 4.8 แสดงวิธีการขายสุกรขุนในฟาร์มของเกษตรกรผู้เลี้ยงสุกรขุนอิสระในเขตภาคตะวันออกของประเทศไทย พบว่า เกษตรกรเกินกว่าครึ่งขายสุกรขุนโดยขายผ่านพ่อค้าคนกลางหรือบริษัท (ร้อยละ 59.18) รองลงมาขายสุกรขุนผ่านพ่อค้า-แม่ค้าในตลาดหรือสหกรณ์ (ร้อยละ 24.49) และขายสุกรขุนถึงผู้บริโภครโดยตรง (ร้อยละ 16.33)

4.2 การยอมรับเทคโนโลยีด้านการสุขภาพของเกษตรกรผู้เลี้ยงสุกรขุนอิสระในเขตภาคตะวันออกของประเทศไทย

ระดับการยอมรับเทคโนโลยีด้านการสุขภาพของเกษตรกรผู้เลี้ยงสุกรขุนอิสระในเขตภาคตะวันออกของประเทศไทยแบ่งการวิเคราะห์ข้อมูลออกเป็น 2 ส่วน คือ

ส่วนที่ 1 ระดับค่าการยอมรับเทคโนโลยีด้านการสุขภาพเป็นรายชื่อ ซึ่งแสดงเป็น ค่าความถี่ค่าร้อยละ ค่าคะแนนเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน เพื่อพิจารณาระดับค่าการยอมรับเทคโนโลยีด้านการสุขภาพของเกษตรกรผู้เลี้ยงสุกรขุนอิสระ มีรายละเอียดดังต่อไปนี้

ตารางที่ 4.9 แสดงค่าการยอมรับเทคโนโลยีด้านการสุขภาพของเกษตรกรผู้เลี้ยงสุกรขุนอิสระใน
เขตภาคตะวันออกเฉียงของประเทศไทย

รายการ	จำนวน (คน) N = 49	ร้อยละ (%)	ค่า คะแนน เฉลี่ย	ค่าเบี่ยง เบน มาตรฐาน
1. ได้รับความรู้ด้านการสุขภาพจากใคร				
- ศึกษาจากผู้เชี่ยวชาญเมื่อมีการจัดอบรมเรื่องสุขภาพ	7	14.29		
- เข้ารับการอบรมเมื่อมีการจัดอบรมเรื่องสุขภาพ	12	24.49		
- ศึกษาจากฟาร์มเพื่อนบ้านใกล้เคียง	7	14.29		
- ไม่สนใจด้านนี้เลย	23	46.93	2.93	1.13
(ยอมรับปานกลาง)				
2. การทำวัคซีน				
- ทำแค่ 1 ชนิด	7	14.29		
- ทำแค่ 2 ชนิด	11	22.45		
- ทำแค่ 3 ชนิด	17	34.69		
- ทำแค่ 4 ชนิด	14	28.57	2.77	1.01
(ยอมรับปานกลาง)				
3. สามารถวินิจฉัยและรักษาโรค				
- สามารถวินิจฉัยและรักษาได้เพียง 1 ชนิด	9	18.36		
- สามารถวินิจฉัยและรักษาได้เพียง 2 ชนิด	13	26.53		
- สามารถวินิจฉัยและรักษาได้เพียง 3 ชนิด	8	16.33		
- สามารถวินิจฉัยและรักษาได้เพียง 4 ชนิด	19	38.78	2.75	1.15
(ยอมรับปานกลาง)				

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 4.9 (ต่อ)

รายการ	จำนวน (คน) N=49	ร้อยละ (%)	ค่า คะแนน เฉลี่ย	ค่าเบี่ยง เบนมาตรฐาน
4. การใช้ยามาเชื้อโรคภายในฟาร์ม				
- หมดชุดสุกรขุนค้อยทำการฆ่าเชื้อ	32	65.31		
- 3 เดือนต่อ 1 ครั้ง	0	0.00		
- เดือนละ 1 ครั้ง	9	18.36		
- สัปดาห์ละ 1 ครั้ง	8	16.33	1.85	1.18
(ยอมรับพอใช้)				
5. การเข้าโรงเรือนมีการจุ่มยามาเชื้อ				
- ไม่มีการจุ่มยามาเชื้อเลย	26	53.06		
- จุ่มยามาเชื้อก่อนเข้าโรงเรือนเกือบทุก ครั้ง	1	2.04		
- จุ่มยามาเชื้อก่อนเข้าโรงเรือนบางครั้ง	11	22.45		
- จุ่มยามาเชื้อก่อนเข้าโรงเรือนทุกครั้ง	11	22.45	1.05	1.27
(ยอมรับน้อย)				
6. รถบรรทุกที่เข้ามาจับสุกรในฟาร์มมี การพ่นยามาเชื้ออย่างไร				
- ไม่เคยมีเลย	22	44.90		
- พ่นยามาเชื้อบางครั้ง	8	16.33		
- พ่นยามาเชื้อเกือบทุกครั้ง	4	8.16		
- พ่นยามาเชื้อทุกครั้ง	15	30.61	2.24	1.77
(ยอมรับพอใช้)				

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 4.9 (ต่อ)

รายการ	จำนวน (คน) N = 49	ร้อยละ (%)	ค่า คะแนน เฉลี่ย	ค่า เบี่ยงเบน มาตรฐาน
7. เข้าร่วมการอบรมการสุขภาพิบาล				
- ไม่เคยเลย	13	26.53		
- เข้าร่วมการอบรมบางครั้งที่ทำราบข้าว	20	40.82		
- เข้าร่วมการอบรมเกือบทุกครั้งที่ทำราบข้าว	9	18.36		
- เข้าร่วมการอบรมทุกครั้งที่ทำราบข้าว	7	14.29	2.20	0.98
			(ยอมรับพอใช้)	
8. การเก็บรักษาวัชชีน				
- เก็บตรงไหนก็ได้ที่คิดว่าเหมาะสม	7	14.29		
- เก็บรักษาในตู้เย็นช่องธรรมดา	25	51.20		
- เก็บรักษาในตู้เย็นช่องแช่แข็ง	5	10.20		
- เก็บรักษาในตู้เย็นช่องแช่แข็งที่อุณหภูมิ 4 องศาเซลเซียส	12	24.49	2.44	1.01
			(ยอมรับพอใช้)	
9. การเพิ่มปฏิชีวนะในการผสมอาหาร				
- ไม่มีการเพิ่มยาในอาหาร	16	32.65		
- เพิ่มยานาน ๆ ครั้งแล้วแต่ความต้องการของผู้เลี้ยง	5	10.20		
- เพิ่มยาในอาหารไว้สูงกว่าระดับปกติ	2	4.08		
- เพิ่มยาในกรณีที่ฟาร์มมีปัญหาจากโรค	26	53.06	2.77	1.37
			(ยอมรับปานกลาง)	

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 4.9 (ต่อ)

รายการ	จำนวน (คน) N = 49	ร้อยละ (%)	ค่า คะแนน เฉลี่ย	ค่าเบี่ยง เบนมาตรฐาน
10. เมื่อเกิดโรคในฟาร์มปรึกษาใคร				
- ตัดสินปัญหาด้วยตัวเอง	10	20.41		
- ปรึกษาฟาร์มใกล้เคียง	1	2.04		
- ปรึกษาสัตวแพทย์	27	55.10		
- ส่งตัวอย่างสุกรเข้าสู่ศูนย์ชันสูตรโรคสัตว์ หรือศูนย์เทคนิค (PC) และติดต่อสัตว- แพทย์	11	22.45	2.79	1.00
			(ยอมรับปานกลาง)	

จากตารางที่ 4.9 แสดงการยอมรับเทคโนโลยีด้านการสุขภาพของเกษตรกรผู้เลี้ยงสุกร
ขุนอิสระในเขตภาคตะวันออกเฉียงของประเทศไทย สามารถสรุปได้ดังนี้

ความรู้ด้านการสุขภาพของเกษตรกร จากการศึกษาพบว่า เกษตรกรส่วนใหญ่มีการศึกษา
หาความรู้จากผู้เชี่ยวชาญและนักวิชาการ (ร้อยละ 46.93) รองลงมาศึกษาจากฟาร์มเพื่อนบ้านใกล้
เคียง(ร้อยละ 24.49) เข้ารับการอบรมเมื่อมีการอบรมเรื่องการสุขภาพและไม่สนใจในด้านความรู้
ด้านการสุขภาพเลย (ร้อยละ 14.29 เท่ากัน) โดยมีค่าคะแนนเฉลี่ย 2.93 สรุปได้ว่า มีการยอมรับ
เทคโนโลยีด้านการสุขภาพในระดับปานกลาง

การทำวัคซีนสุกร จากการศึกษาพบว่า เกษตรกรส่วนใหญ่มีการทำวัคซีน 3 ชนิด (ร้อยละ
34.70) รองลงมาทำวัคซีนทั้ง 4 ชนิด (ร้อยละ 28.57) ทำวัคซีนแค่ 2 ชนิด (ร้อยละ 22.45) และทำ
วัคซีนแค่ 1 ชนิด (ร้อยละ 14.28) โดยมีค่าคะแนนเฉลี่ย 2.77 สรุปได้ว่า มีการยอมรับเทคโนโลยีด้าน
การสุขภาพในระดับปานกลาง

การวินิจฉัยและรักษาโรค จากศึกษาพบว่า เกษตรกรส่วนใหญ่สามารถวินิจฉัยและรักษา
โรคได้ 4 ชนิด (ร้อยละ 38.77) รองลงมาสามารถวินิจฉัยและรักษาโรคได้ 2 ชนิด (ร้อยละ 26.53)
สามารถวินิจฉัยและรักษาโรคได้ 1 ชนิด (ร้อยละ 18.37) และสามารถวินิจฉัยและรักษาโรคได้เพียง
3 ชนิด (ร้อยละ 16.33) โดยมีค่าคะแนนเฉลี่ย 2.75 สรุปได้ว่า มีการยอมรับเทคโนโลยีด้านการ
สุขภาพในระดับปานกลาง

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

การใช้ยาฆ่าเชื้อภายในฟาร์ม จากการศึกษาพบว่า เกษตรกรส่วนใหญ่จะทำการฆ่าเชื้อเมื่อหมดชุดสุกรขุน (ร้อยละ 65.31) เดือนละ 1 ครั้ง (ร้อยละ 18.36) และสัปดาห์ละ 1 ครั้ง (ร้อยละ 1.85) โดยมีค่าคะแนนเฉลี่ย 1.85 สรุปได้ว่า มีการยอมรับเทคโนโลยีด้านการสุขาภิบาลในระดับพอใช้

การจุ่มยาฆ่าเชื้อก่อนเข้าโรงเรือน จากการศึกษาพบว่า เกษตรกรส่วนใหญ่ไม่มีการจุ่มยาฆ่าเชื้อเลย (ร้อยละ 53.06) รองลงมา มีการจุ่มยาฆ่าเชื้อก่อนเข้าโรงเรือนบางครั้ง จุ่มยาฆ่าเชื้อก่อนเข้าโรงเรือนทุกครั้ง (ร้อยละ 22.45 เท่ากัน) และจุ่มยาฆ่าเชื้อก่อนเข้าโรงเรือนเกือบทุกครั้ง (ร้อยละ 2.04) โดยมีค่าคะแนนเฉลี่ย 1.05 สรุปได้ว่า มีการยอมรับเทคโนโลยีด้านการสุขาภิบาลในระดับน้อย

การพ่นยาฆ่าเชื้อรถบรรทุกก่อนเข้าออกฟาร์ม จากการศึกษาพบว่า เกษตรกรส่วนใหญ่ไม่เคยมีการพ่นยาฆ่าเชื้อรถบรรทุกเลย (ร้อยละ 44.90) รองลงมาพ่นยาฆ่าเชื้อทุกครั้ง (ร้อยละ 30.61) พ่นยาฆ่าเชื้อในบางครั้ง (ร้อยละ 16.33) และพ่นยาฆ่าเชื้อเกือบทุกครั้ง (ร้อยละ 8.16) โดยมีค่าคะแนนเฉลี่ย 2.24 สรุปได้ว่า มีการยอมรับเทคโนโลยีด้านการสุขาภิบาลในระดับพอใช้

การเข้ารับการอบรมด้านการสุขาภิบาล จากการศึกษาพบว่า เกษตรกรส่วนใหญ่เข้ารับการอบรมเป็นบางครั้งที่ทราบข่าว (ร้อยละ 40.82) รองลงมาไม่เคยเข้ารับการอบรมเลย (ร้อยละ 26.53) เข้ารับการอบรมเกือบทุกครั้งที่ทราบข่าว (ร้อยละ 18.37) และเข้ารับการอบรมทุกครั้งที่ทราบข่าว (ร้อยละ 14.28) โดยมีค่าคะแนนเฉลี่ย 2.20 สรุปได้ว่ามีการยอมรับเทคโนโลยีด้านการสุขาภิบาลในระดับพอใช้

การเก็บรักษาวัคซีน จากการศึกษาพบว่า เกษตรกรส่วนใหญ่มีการเก็บรักษาวัคซีนในตู้เย็นธรรมดา (ร้อยละ 51.02) รองลงมาเก็บรักษาในตู้เย็นช่องแข็งที่อุณหภูมิ 4 องศาเซลเซียส (ร้อยละ 24.49) เก็บตรงไหนก็ได้ที่คิดว่าเหมาะสม (ร้อยละ 14.29) และเก็บไว้ในตู้เย็นช่องแช่แข็ง (ร้อยละ 10.20) โดยมีค่าคะแนนเฉลี่ย 2.44 สรุปได้ว่ามีการยอมรับเทคโนโลยีด้านการสุขาภิบาลในระดับพอใช้

การเพิ่มยาปฏิชีวนะในอาหาร จากการศึกษาพบว่า เกษตรกรส่วนใหญ่ มีการเพิ่มยาในกรณีที่ฟาร์มมีปัญหาจากโรค (ร้อยละ 53.06) รองลงมาไม่มีการเพิ่มยาในอาหาร (ร้อยละ 32.65) เพิ่มยานานครั้งแล้วแต่ความต้องการของผู้เลี้ยง (ร้อยละ 10.20) และเพิ่มยาในอาหารให้สูงกว่าระดับปกติ (ร้อยละ 4.08) โดยมีค่าคะแนนเฉลี่ย 2.77 สรุปได้ว่ามีการยอมรับเทคโนโลยีด้านการสุขาภิบาลในระดับปานกลาง

การรักษาโรคภายในฟาร์ม จากการศึกษาพบว่า เกษตรกรส่วนใหญ่มีการปรึกษาสัตวแพทย์ (ร้อยละ 55.10) รองลงมาส่งตัวอย่างสุกรเข้าสู่ศูนย์ชันสูตรโรคสัตว์หรือศูนย์เทคนิค (CP) และติดต่อ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

สัตว์แพทย์ (ร้อยละ 22.45) ตัดสินปัญหาด้วยตัวเอง (ร้อยละ 20.41) และปรึกษาฟาร์มใกล้เคียง (ร้อยละ 2.04) โดยมีค่าคะแนนเฉลี่ย 2.79 สรุปได้ว่าการยอมรับเทคโนโลยีด้านการสุขภาพในระดัปลานกลาง

ส่วนที่ 2 ระดับการยอมรับเทคโนโลยีด้านการสุขภาพของเกษตรกรผู้เลี้ยงสุกรขุนอิสระในเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือของประเทศไทย โดยแสดงเป็นคะแนนรวม

ตารางที่ 4.10 แสดงระดับการยอมรับเทคโนโลยีด้านการสุขภาพของเกษตรกรผู้เลี้ยงสุกรขุนอิสระในเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือของประเทศไทย เป็นคะแนนรวม

ระดับการยอมรับเทคโนโลยี	จำนวน (คน) N=49	ร้อยละ (%)	ค่า คะแนน เฉลี่ย	ค่า เบี่ยงเบน มาตรฐาน
มีการยอมรับเทคโนโลยีระดับสูง (32.53 – 40.00 คะแนน)	9	18.37		
มีการยอมรับเทคโนโลยีระดับปานกลาง (25.02 – 32.52 คะแนน)	17	34.69		
มีการยอมรับเทคโนโลยีระดับพอใช้ (17.51 – 25.01 คะแนน)	10	20.41		
มีการยอมรับเทคโนโลยีน้อย (10.00 – 17.50 คะแนน)	13	26.53		
รวม	49	100.00	24.93	0.65
			(ยอมรับพอใช้)	

ตารางที่ 4.10 แสดงระดับการยอมรับเทคโนโลยีด้านสุขภาพของเกษตรกรผู้เลี้ยงสุกรขุนอิสระในเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือของประเทศไทย เป็นคะแนนรวม พบว่า เกษตรกรส่วนใหญ่มีการยอมรับเทคโนโลยีด้านการสุขภาพในระดัปลานกลาง (ร้อยละ 34.69) รองลงมามีการยอมรับเทคโนโลยีในระดับน้อย (ร้อยละ 26.53) มีการยอมรับเทคโนโลยีในระดับพอใช้ (ร้อยละ 20.41) และมีการยอมรับเทคโนโลยีในระดับสูง (ร้อยละ 18.37) ตามลำดับเมื่อพิจารณาเป็นคะแนนรวมของการยอมรับได้ค่าคะแนนเฉลี่ย 24.93 สรุปได้ว่า เกษตรกรผู้เลี้ยงสุกรขุนอิสระในเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือของประเทศไทยมีการยอมรับเทคโนโลยีด้านการสุขภาพอยู่ในระดับพอใช้

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

4.3 ปัญหาและอุปสรรคด้านการสุขภาพของเกษตรกรผู้เลี้ยงสุกรขุนอิสระในเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือของประเทศไทย

จากการศึกษาถึงปัญหาและอุปสรรคต่างๆ รวมไปถึงข้อเสนอแนะในการเลี้ยงสุกรขุนด้านการสุขภาพ สามารถสรุปได้ดังนี้ การกำจัดสิ่งปฏิกูลภายในฟาร์มเช่น มูลสุกร น้ำเสีย กลิ่นภายในฟาร์มทำให้เกิดมลภาวะเป็นพิษรบกวนผู้ที่อาศัยภายในชุมชน

4.4 วิจารณ์ผล

จากการศึกษาการยอมรับเทคโนโลยีด้านการสุขภาพของเกษตรกรผู้เลี้ยงสุกรขุนอิสระในเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือของประเทศไทย พบประเด็นที่น่าสนใจดังต่อไปนี้

4.4.1 ทางด้านสภาพพื้นฐานของเกษตรกร

จากการวิจัย พบว่า เกษตรกรมีอายุเฉลี่ย 48.42 ปี ส่วนใหญ่มีการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนต้น มีประสบการณ์ในการเลี้ยงสุกรขุนเฉลี่ย 13.85 ปี ซึ่งจะเห็นได้ว่า เกษตรกรที่รับผิดชอบในการดูแลกิจการฟาร์มอิสระส่วนใหญ่ เป็นผู้ที่มียุคเฉลี่ยค่อนข้างมาก และดำเนินกิจการเลี้ยงสุกรขุนอิสระมานาน โดยพิจารณาจากประสบการณ์ในการเลี้ยงสุกรขุนแสดงให้เห็นว่า เกษตรกรที่เลี้ยงสุกรขุนอิสระนั้น ถึงแม้เกษตรกรจะมีการศึกษาในระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น ยังสามารถที่จะดำเนินกิจการและมีรายได้สูงตลอดปี ซึ่งแสดงให้เห็นว่า ลักษณะพื้นฐานที่กล่าวมาข้างต้นนั้นมีส่วนสำคัญอย่างยิ่งที่ทำให้เกษตรกรผู้เลี้ยงสุกรขุนอิสระนั้นสามารถดูแลกิจการมาได้จนถึงปัจจุบัน ซึ่งสอดคล้องกับ เทพ พงษ์พานิช (2527 : 310-311) ที่กล่าวว่า เกษตรกรสามารถเรียนรู้ รับรู้ ได้ดีก็ต่อเมื่อเขามีความปรารถนา และนำเอาความรู้นั้นไปปฏิบัติให้เกิดประโยชน์กับตัวของเกษตรกรเอง และเมื่อเกษตรกรมองเห็นคุณค่าหรือประโยชน์ ในสิ่งที่ทำแล้วเกษตรกรย่อมที่จะพยายามเรียนรู้ ความผิดพลาดแล้วทำการแก้ไข จนมีความชำนาญ และนอกจากนี้ยังมีปัจจัยอีกมากมายที่ทำให้เกษตรกรมีอัตราการยอมรับ มาก น้อย ช้า เร็ว แตกต่างกันไป เช่น การศึกษา อายุ ฐานะทางเศรษฐกิจ เป็นต้น

โอกาสของการได้รับคำแนะนำทางด้านวิชาการในการเลี้ยงสุกรขุนจากการศึกษา พบว่า เกษตรกรผู้เลี้ยงสุกรขุนอิสระส่วนใหญ่ไม่ได้รับคำแนะนำเกี่ยวกับการเลี้ยงสุกรขุน แต่เมื่อพิจารณาการยอมรับเทคโนโลยีของเกษตรกรด้านการสุขภาพ พบว่า เกษตรกรมีการยอมรับเทคโนโลยีในระดับปานกลาง 5 รายการ แสดงให้เห็นว่า โอกาสในการได้รับคำแนะนำทางด้านวิชาการไม่มีผลต่อการยอมรับเทคโนโลยีมากเท่าใดนัก ซึ่งสอดคล้องกับ รัชดา ตูวินันท์ (2538 : 90) ที่ทำการศึกษาดังปัจจัยที่มีผลต่อการยอมรับเทคโนโลยีใหม่ทางการเกษตร ของชาวนา อำเภอบ้านไผ่ จังหวัด

สิงห์บุรี พบว่า โอกาสในการได้รับคำแนะนำไม่มีความแตกต่างกัน ทางด้านการยอมรับเทคโนโลยีใหม่ทางการเกษตรของชาวนา

4.4.2 การยอมรับเทคโนโลยี

การยอมรับเทคโนโลยีด้านการสุขภาพ พบว่าเกษตรกรมีการยอมรับเทคโนโลยีในภาพรวมอยู่ในระดับพอใช้แสดงให้เห็นว่าการยอมรับเทคโนโลยีของเกษตรกรในด้านการสุขภาพยังมีไม่มากนัก ซึ่งโดยหลักการในความเป็นจริงแล้วการสุขภาพเป็นเรื่องที่สำคัญในการเลี้ยงสุกรจึงจำเป็นต้องให้ความเอาใจใส่เป็นพิเศษเกี่ยวกับเรื่องเหล่านี้ซึ่งสอดคล้องกับ วินัย ประลมกาญจน์ (2527 : 235) ที่กล่าวว่า โรคระบาดของสุกรนั้น เกิดจากเชื้อต่างๆ เช่น เชื้อแบคทีเรีย ไวรัส และเชื้อราเป็นต้น และสามารถติดต่อกันจากสุกรตัวหนึ่งไปยังสุกรอีกตัวหนึ่งได้ การติดต่อวิธีการใดขึ้นอยู่กับโรคและชนิด แต่ปัญหาเกี่ยวกับปัจจัยอื่นๆ ก็ไม่ใช่ไม่มีความสำคัญแต่มีกจะมองไม่ออกหรือมองไม่เห็นความสำคัญเช่น สภาพแวดล้อม อาหาร การจัดการ พันธุ์ และการผสมพันธุ์ ซึ่งปัจจัยที่กล่าวถึงมีผลต่อการผลิตสุกรทั้งสิ้น อย่าลืมว่าปัจจัยที่กล่าวถึงหากไม่คำนึง และปฏิบัติได้ถูกต้องจะมีผลเสียหายนั่นคือทำให้สุกร โตช้า กินอาหารปริมาณมากต่อการเพิ่มน้ำหนักหนึ่งหน่วยการจัดการเรื่องโรคระบาดต้องคำนึงถึงการป้องกันเป็นสำคัญเช่น การสุขภาพที่ดี ฉีดวัคซีนสุกรตามกำหนดจึงจะทำให้สุกรภายในฟาร์มปราศจากโรค

เมื่อพิจารณาแต่ละรายการพบว่า มีอยู่ 5 รายการที่มีการยอมรับในระดับปานกลาง

ประการแรก ผู้เลี้ยงสุกรขุนได้รับความรู้ด้านการสุขภาพจากผู้เชี่ยวชาญและนักวิชาการ (ร้อยละ 46.93) เกษตรกรส่วนใหญ่มีความรู้ในเรื่องการสุขภาพสุกรขุนภายในฟาร์มน้อย จึงทำให้ลำบากในการจัดการสุขภาพภายในฟาร์มจึงต้องอาศัยผู้เชี่ยวชาญและนักวิชาการเพื่อจัดการสุขภาพได้อย่างถูกต้องและเหมาะสม แสดงให้เห็นว่า เกษตรกรมีความกระตือรือร้นขอความช่วยเหลือความรู้ตลอดเวลา เมื่อเกษตรกรมีความรู้ทางด้านการสุขภาพจากผู้เชี่ยวชาญและนักวิชาการจะทำให้เกษตรกรสามารถจัดการสุขภาพภายในฟาร์มได้อย่างถูกต้องวิธีซึ่งสอดคล้องกับ เทพ พงษ์พานิชย์ (2527 : 310) ที่กล่าวว่า เกษตรกรที่มีความสนใจที่จะแสวงหาความรู้อยู่ตลอดเวลาจะมีการยอมรับเทคโนโลยีที่ดีกว่าเกษตรกรที่ไม่มีการขอความช่วยเหลือความรู้

ประการที่สอง การทำวัคซีนสุกร เกษตรกรส่วนใหญ่มีการทำวัคซีนเพียงแค่ 3 ชนิด (ร้อยละ 34.70) การทำวัคซีนนั้นถือว่าเป็นเรื่องสำคัญอย่างยิ่งในการเลี้ยงสัตว์ทุกชนิด ถ้าในฟาร์มเลี้ยงสัตว์ไม่มีการทำวัคซีนป้องกันโรค เมื่อเกิดโรคระบาดขึ้นภายในฟาร์มจะทำให้สัตว์ป่วยและตายได้ โดยสอดคล้องกับถวัลย์ วรรณกุล (2528 : 25) ที่กล่าวว่า การจัดโปรแกรมการฉีดวัคซีนป้องกันโรคอย่างถูกหลักวิชาการ การปฏิบัติอย่างเคร่งครัดศึกษารายละเอียดเทคนิคการใช้วัคซีนแต่ละชนิดตามคำแนะนำของผู้ผลิตหรือผู้จำหน่ายวัคซีนเหล่านั้นอย่างชัดเจน จึงจะก่อให้เกิดผลดีภายในฟาร์ม

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ประการที่สาม การวินิจฉัยโรคและการรักษา จากการศึกษาพบว่าเกษตรกรส่วนใหญ่สามารถวินิจฉัยและรักษาโรคได้ 4 ชนิด (ร้อยละ 38.77) ถือเป็นกรณีที่ดีที่ผู้เลี้ยงสามารถที่จะวินิจฉัยและรักษาโรคบางชนิดได้ ก่อนที่โรคนั้นจะมีการแพร่ระบาดไปทั่วทั้งฟาร์มทำให้สุกรขุนเกิดความเสียหายได้ สอดคล้องกับ บุญลือ เผือกผ่อง (2526 : 302) ที่กล่าวว่า การวินิจฉัยและรักษาโรคเป็นการยืนยันชนิดของโรคเป็นงานที่ค่อนข้างลำบากแต่ก็เหมาะสมในทางเศรษฐกิจ เช่น โรคคอหิวด์ปากและเท้าเปื่อยหรือโรคแท้งติดต่อก็ตาม เพราะโรคเหล่านี้เมื่อพบสงสัยโรคดังกล่าวต้องรีบจัดการป้องกันหรือกำจัดทันทีก่อนที่โรคนั้นจะแพร่กระจายในฟาร์มมากขึ้น

ประการที่สี่ การเพิ่มยาปฏิชีวนะในการผสมอาหารจากการศึกษาพบว่า เกษตรกรส่วนใหญ่จะเพิ่มยาในกรณีที่ฟาร์มมีปัญหาจากโรค (ร้อยละ 53.06) ซึ่งในความเป็นจริงอาหารที่เกษตรกรให้สุกรนั้นเชื่อว่าจะมีโภชนาที่ครบถ้วนเสมอไป ผู้เลี้ยงสุกรจำเป็นต้องเสริมยาปฏิชีวนะบางตัวให้กับสุกรเพื่อเพิ่มสารอาหารและป้องกันโรคบางชนิดด้วยซึ่งสอดคล้องกับ วินัย ประถมภ์กาญจน์ (2527 : 111) กล่าวว่า โภชนาต่างๆ ที่มีความสำคัญในอาหาร เช่น แร่ธาตุ วิตามิน โปรตีน พลังงาน (คาร์โบไฮเดรต ไขมัน) และน้ำ นอกจากนั้นยังมีสารเคมีอื่นๆ ที่ใช้เสริมสำหรับสุกรเช่น ยาปฏิชีวนะ รักษาคุณภาพอาหาร เอนไซม์ ฮอร์โมน แอลกอฮอล์ สารปฏิชีวนะ และสารกระตุ้นการหมัก เป็นต้น สารเหล่านี้จะไปทำให้สัตว์มีการเจริญเติบโตได้ดียิ่งขึ้น

ประการสุดท้ายเมื่อเกิดโรครายในฟาร์มส่วนใหญ่ผู้เลี้ยงสุกรจะปรึกษาสัตวแพทย์ (ร้อยละ 55.10) เนื่องจากเกษตรกรจบการศึกษาในระดับมัธยมศึกษาตอนต้น จึงทำให้ขาดความรู้ในการรักษาโรคจึงจำเป็นต้องพึ่งพาสัตวแพทย์หรือผู้เชี่ยวชาญซึ่งเป็นการปฏิบัติที่ถูกต้อง เพราะเป็นการรักษาให้หายจากการเจ็บป่วย เพื่อสุกรจะได้มีสุขภาพที่ดี มีการเจริญเติบโตที่ดีขึ้นด้วย อีกประการหนึ่งจะได้เป็นการป้องกันการแพร่ระบาดของโรครายในฟาร์มอีกด้วย สอดคล้องกับ อนันต์ ศรีปราโมช (มปป : 62) ที่กล่าวว่า ในการเลี้ยงสุกรของเกษตรกรไทยโดยทั่วไปจะพบว่า ผู้เลี้ยงมักจะรอให้สุกรเป็นโรคเสียก่อนจึงค่อยหาทางรักษาในทำนองที่ว่า “วัวหายล้อมคอก” นั่นเองที่จริงแล้วในการเลี้ยงสุกรเราต้องถือว่า การป้องกันโรคเป็นเรื่องที่สำคัญมากจะละเลยเสียมิได้ ซึ่งการจัดการสุขภาพบาลเพื่อป้องกันโรคสุกร สามารถกระทำได้โดยการป้องกันโรคไม่ให้แพร่ระบาดเข้าไปในฟาร์ม

บทที่ 5

สรุปและข้อเสนอแนะ

5.1 สรุป

การศึกษาครั้งนี้ เป็นการศึกษาถึงการยอมรับเทคโนโลยีด้านการสุขภาพของเกษตรกรผู้เลี้ยงสุกรขุนอิสระเขตภาคตะวันออกเฉียงของประเทศไทยมีวัตถุประสงค์ เพื่อศึกษาสภาพพื้นฐานทางด้านลักษณะส่วนบุคคล เศรษฐกิจ และสังคม เพื่อศึกษาการยอมรับเทคโนโลยีด้านการสุขภาพสุกรขุน และเพื่อศึกษาปัญหาอุปสรรครวมทั้งข้อเสนอแนะในด้านการสุขภาพของเกษตรกรผู้เลี้ยงสุกรขุนอิสระในเขตภาคตะวันออกเฉียงของประเทศไทย

ประชากรที่ใช้ศึกษาครั้งนี้ เป็นเกษตรกรผู้เลี้ยงสุกรขุนอิสระในเขตภาคตะวันออกเฉียงของประเทศไทยจำนวน 49 คน ตามข้อมูลของกองแผนงาน กรมปศุสัตว์

สำหรับการวิเคราะห์ข้อมูลจะใช้ค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าคะแนนเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ซึ่งผลการวิจัยสามารถสรุปได้ดังนี้

5.1.1 การศึกษาข้อมูลทางด้านลักษณะส่วนบุคคล เศรษฐกิจ และสังคมสามารถสรุปได้ ดังนี้

จากการศึกษาพบว่า เกษตรกรส่วนใหญ่เป็นเพศชาย (ร้อยละ 87.76) มีอายุระหว่าง 41-50 ปี (ร้อยละ 21.27) มีการศึกษาในระดับมัธยมศึกษาตอนต้น (ร้อยละ 44.90) มีประสบการณ์จากการเลี้ยงสุกรขุนระหว่าง 1-9 ปี (ร้อยละ 46.93) จำนวนสุกรขุนที่เลี้ยงในแต่ละฟาร์มน้อยกว่า 100 ตัว ส่วนไม่ได้รับคำแนะนำทางด้านวิชาการไม่ว่าจะเป็นแหล่งใดก็ตาม (ร้อยละ 77.55) มีรายได้จากการจำหน่ายสุกรขุนตลอดปี น้อยกว่า 80,000 บาท การขายผ่านพ่อค้าคนกลางหรือบริษัท (ร้อยละ 59.18)

5.1.2 ข้อมูลด้านการยอมรับเทคโนโลยีทางการเกษตรในด้านการสุขภาพของเกษตรกรผู้เลี้ยงสุกรขุนประเภทอิสระในเขตภาคตะวันออกเฉียงของประเทศไทยโดยสรุปได้ ดังนี้

จากวัเคราะห์การยอมรับเทคโนโลยีการเลี้ยงสุกรขุนของเกษตรกรผู้เลี้ยงสุกรขุนอิสระในเขตภาคตะวันออกเฉียงของประเทศไทย พบว่าเกษตรกรยอมรับเทคโนโลยีด้านการสุขภาพในระดับพอใช้เมื่อพิจารณาการยอมรับเทคโนโลยีเป็นรายข้อสามารถสรุปได้สามารถอธิบายได้ดังนี้

การยอมรับเทคโนโลยีด้านการสุขภาพของเกษตรกรผู้เลี้ยงสุกรขุนอิสระที่อยู่ในระดับปานกลาง ได้แก่

ความรู้ด้านการสุขภาพของเกษตรกร จากการศึกษาพบว่า เกษตรกรส่วนใหญ่ไม่สนใจด้านการสุขภาพเลย (ร้อยละ 46.93) เข้ารับการอบรมเมื่อมีการอบรมเรื่องการสุขภาพ (ร้อยละ 24.49) ศึกษาจากผู้เชี่ยวชาญเมื่อมีการฝึกอบรมและศึกษาจากเพื่อนบ้านใกล้เคียง (ร้อยละ 14.29 เท่ากัน) โดยมีค่าคะแนนเฉลี่ย 2.93

การทำวัคซีนสุกร จากการศึกษาพบว่า เกษตรกรส่วนใหญ่มีการทำวัคซีน 3 ชนิด (ร้อยละ 34.70) ทำทั้ง 4 ชนิด (ร้อยละ 28.57) ทำแค่ 2 ชนิด (ร้อยละ 22.45) และทำแค่ 1 ชนิด (ร้อยละ 14.28) โดยมีค่าคะแนนเฉลี่ย 2.77

การวินิจฉัยและรักษาโรค จากการศึกษาพบว่า เกษตรกรส่วนใหญ่สามารถวินิจฉัยและรักษาโรคได้ 4 ชนิด (ร้อยละ 38.77) สามารถวินิจฉัยและรักษาโรคได้ 2 ชนิด (ร้อยละ 26.53) สามารถวินิจฉัยและรักษาโรคได้ 1 ชนิด (ร้อยละ 18.37) และสามารถวินิจฉัยและรักษาโรคได้เพียง 3 ชนิด (ร้อยละ 16.33) โดยมีค่าคะแนนเฉลี่ย 2.75

การรักษาโรคภายในฟาร์ม จากการศึกษาพบว่า เกษตรกรส่วนใหญ่มีการปรึกษาสัตวแพทย์ (ร้อยละ 55.10) ส่งตัวอย่างสุกรเข้าสู่ชันสูตรโรคสัตว์หรือศูนย์เทคนิค (CP) และติดต่อสัตวแพทย์ (ร้อยละ 22.45) ตัดสินปัญหาด้วยตัวเอง (ร้อยละ 20.41) และปรึกษาฟาร์มใกล้เคียง (ร้อยละ 2.04) โดยมีค่าคะแนนเฉลี่ย 2.79

การเพิ่มยาปฏิชีวนะในอาหาร จากการศึกษาพบว่า เกษตรกรส่วนใหญ่ มีการเพิ่มยาในกรณีที่ฟาร์มมีปัญหาจากโรค (ร้อยละ 53.06) ไม่มีการเพิ่มยาในอาหาร (ร้อยละ 32.65) เพิ่มยานานครั้งแล้วแต่ความต้องการของผู้เลี้ยง (ร้อยละ 10.20) และเพิ่มยาในอาหารให้สูงกว่าระดับปกติ (ร้อยละ 4.08) โดยมีค่าคะแนนเฉลี่ย 2.77

การยอมรับเทคโนโลยีด้านการสุขภาพของเกษตรกรผู้เลี้ยงสุกรขุนอิสระที่อยู่ในระดับพอใช้ได้แก่

การใช้ยามาเชื้อภายในฟาร์ม จากการศึกษาพบว่า เกษตรกรส่วนใหญ่มีการใช้ยามาเชื้อภายในฟาร์มเมื่อหมดชุดสุกรขุน (ร้อยละ 65.31) ใช้ยามาเชื้อเดือนละ 1 ครั้ง (ร้อยละ 18.36) และสัปดาห์ละ 1 ครั้ง (ร้อยละ 1.85) โดยมีค่าคะแนนเฉลี่ย 1.85

การพ่นยามาเชื้อรถบรรทุกก่อนเข้าออกฟาร์ม จากการศึกษาพบว่า เกษตรกรส่วนใหญ่ไม่เคยมีการพ่นยามาเชื้อรถบรรทุกเลย (ร้อยละ 44.90) พ่นยามาเชื้อทุกครั้ง (ร้อยละ 30.61) พ่นยามาเชื้อในบางครั้ง (ร้อยละ 16.33) และพ่นยามาเชื้อเกือบทุกครั้ง (ร้อยละ 8.16) โดยมีค่าคะแนนเฉลี่ย 2.24

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

การเก็บรักษาวัคซีน จากการศึกษาพบว่า เกษตรกรส่วนใหญ่มีการเก็บรักษาวัคซีนในตู้เย็นธรรมดา (ร้อยละ 51.02) เก็บรักษาในตู้เย็นช่องแข็งที่อุณหภูมิ 4 องศาเซลเซียส (ร้อยละ 24.49) เก็บตรงไหนก็ได้ที่คิดว่าเหมาะสม (ร้อยละ 14.29) และเก็บไว้ในตู้เย็นช่องแช่แข็ง (ร้อยละ 10.20) โดยมีค่าคะแนนเฉลี่ย 2.44

การเข้ารับการอบรมด้านการสุขภาพ จากการศึกษาพบว่า เกษตรกรส่วนใหญ่เข้ารับการอบรมบางครั้งที่ทราบข่าว (ร้อยละ 40.82) ไม่เคยเข้ารับการอบรมเลย (ร้อยละ 26.53) เข้ารับการอบรมเกือบทุกครั้งที่ทราบข่าว (ร้อยละ 18.37) และเข้ารับการอบรมทุกครั้งที่ทราบข่าว (ร้อยละ 14.28) โดยมีค่าคะแนนเฉลี่ย 2.20

การยอมรับเทคโนโลยีด้านการสุขภาพของเกษตรกรผู้เลี้ยงสุกรขุนอิสระที่อยู่ในระดับน้อย ได้แก่

การจุ่มยาฆ่าเชื้อก่อนเข้าโรงเรือน จากการศึกษาพบว่า เกษตรกรส่วนใหญ่ไม่มีการจุ่มยาฆ่าเชื้อเลย (ร้อยละ 53.06) มีการจุ่มยาฆ่าเชื้อก่อนเข้าโรงเรือนบางครั้ง จุ่มยาฆ่าเชื้อก่อนเข้าโรงเรือนทุกครั้ง (ร้อยละ 22.45 เท่ากัน) และจุ่มยาฆ่าเชื้อก่อนเข้าโรงเรือนเกือบทุกครั้ง (ร้อยละ 2.04) โดยมีค่าคะแนนเฉลี่ย 1.05

5.2 ข้อเสนอแนะ

5.2.1 ข้อเสนอแนะจากการศึกษาการวิจัย

1) จากผลการวิจัย ชี้ให้เห็นว่าเกษตรกรไม่ได้รับคำแนะนำทางวิชาการมากพอสมควร ควรที่จะมีหน่วยงานที่คอยส่งเสริมและแนะวิธีการเลี้ยงที่ถูกต้องและทันสมัยให้แก่เกษตรกรผู้เลี้ยงสุกรขุนอิสระ เพื่อที่จะได้รับความรู้และนำความรู้ไปปรับปรุงวิธีการเลี้ยงต่อไป

2) จากผลการวิจัย จะเห็นได้ว่าเกษตรกรผู้เลี้ยงอิสระจะมีระดับการศึกษาอยู่ในระดับมัธยมศึกษาตอนต้น ดังนั้นหน่วยงานของรัฐบาลและเอกชนช่วยในการสนับสนุนการศึกษาแก่เกษตรกร โดยอาจจะเป็นการศึกษานอกระบบการศึกษา เช่นการศึกษานอกโรงเรียน เป็นต้น

3) จากผลการวิจัย ชี้ให้เห็นว่าเกษตรกรมีการยอมรับเทคโนโลยีด้านการสุขภาพในระดับพอใช้ และยังพบปัญหาความเสียหายที่เกิดกับโรคต่างๆ อีก ซึ่งพบสาเหตุที่แท้จริงเกษตรกรยังขาดความรู้ความเข้าใจในการป้องกันโรค รวมทั้งการวินิจฉัยโรคไม่ดี จึงเป็นผลทำให้มีการเกิดโรคต่างๆ จึงเป็นแนวทางหนึ่งในการที่จะเข้าไปส่งเสริมทั้งจากรัฐและเอกชน เพื่อจะได้ให้เกษตรกรมีความรู้แล้วเข้าใจเกี่ยวกับด้านการสุขภาพอย่างถูกต้อง

5.2.2 ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรมีการศึกษาวิจัยว่าขนาดของฟาร์มที่เลี้ยงสุกรขุน มีผลต่อการยอมรับเทคโนโลยีด้านการสุขาภิบาลอย่างไร เพื่อนำมาปรับปรุงฟาร์มให้มีเทคโนโลยีด้านการสุขาภิบาลต่อไป
2. ควรมีการศึกษาและเปรียบเทียบรายได้ของฟาร์มในแต่ละปีที่ผ่านมา กับเกษตรกรผู้เลี้ยงสุกรขุนอิสระ สหกรณ์ กับ บริษัท ว่ามีความเป็นอยู่กันอย่างไร รายได้ที่แท้จริงนั้นเป็นอย่างไรเพื่อจะได้เป็นแนวทางในการทำการวิจัยครั้งต่อไป
3. สำหรับการเก็บข้อมูลควรมีการเก็บข้อมูลด้วยตนเอง เพื่อเป็นการทราบถึงปัญหาเกี่ยวกับเกษตรกร และชี้แนะวิธีการแก้ไขให้กับเกษตรกรด้วย
4. ควรมีการศึกษาถึงปัจจัยอื่นที่มีผลกระทบต่อ การสุขาภิบาลสุกรขุน และปัญหาอุปสรรค และวิธีการแก้ปัญหาของเกษตรกรด้วย เพื่อเป็นแนวทางในการทำวิจัยครั้งต่อไป

บรรณานุกรม

- กองแผนงาน กรมปศุสัตว์. 2542. รายชื่อเกษตรกรผู้เลี้ยงสุกรขุนในประเทศไทย. กรุงเทพฯ : กรมปศุสัตว์. (อัดสำเนา)
- จันทวรรณ ชมวัน. 2535. ปัจจัยที่มีผลต่อการความสำเร็จในการส่งเสริมการเลี้ยงโคเนื้อในพื้นที่อำเภอคำชะโนด จังหวัดนครราชสีมา. เชียงใหม่ :วิทยานิพนธ์ปริญญาวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต. มหาวิทยาลัยเชียงใหม่. 120 น.
- ชูพหเทพ พงศ์สร้อยเพชร. 2531. การส่งเสริมการเกษตรเบื้องต้น. กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ องค์การค้ำของคุรุสภา. กรุงเทพฯ : น. 109-110.
- ชูศรี วงศ์รัตนา. 2527. เทคนิคการใช้สถิติเพื่อการวิจัย. กรุงเทพฯ : บริษัท บีเอฟ ไอ จำกัด. 48 น.
- ไชยา อ้อยสูงเนิน. มปป. คู่มือสุกร. พิมพ์ครั้งที่ 3. กรุงเทพฯ : บริษัท บีเอฟ ไอ จำกัด. 29 น.
- ถวัลย์ วรรณกุล. มปป. คู่มือสุขภาพและการป้องกันและรักษาโรคในสุกร. กรุงเทพฯ : มปป. น. 1 -7.
- ถวัลย์ วรรณกุล. 2528. มาตรการควบคุมและป้องกันรักษาโรคสุกร. กรุงเทพฯ : มปป. 158 น.
- ทนุ ชื่นฟูวุฒิ. 2531. การยอมรับเทคโนโลยีการปลูกถั่วเหลืองหลังการทำนา ของเกษตรกรบ้านแม่โจ้ ตำบลบ้านเป้าและบ้านบวกหม้อ ตำบลจี้เหล็กอำเภอแม่แตง จังหวัดเชียงใหม่. วิทยานิพนธ์ปริญญาโท. สาขาส่งเสริมการเกษตร คณะธุรกิจการเกษตร สถาบันเทคโนโลยีการเกษตรแม่โจ้. 121 น.
- เทพ พงษ์พานิช. 2527. การส่งเสริมการเกษตร. เชียงใหม่ : สถาบันเทคโนโลยีการเกษตรแม่โจ้ 310 น.
- ทัศนีย์ ศิริวรรณ. 2522. ผลกระทบการใช้น้ำชลประทานที่มีผลต่อการยอมรับวิทยาการเกษตรแผนใหม่ของเกษตรกรในเขตโครงการชลประทานจังหวัดพิษณุโลก. วิทยานิพนธ์ปริญญาโท สาขาส่งเสริมการเกษตร คณะเกษตรศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่. 65 น.
- รัชชัย งามสันติวงษ์. 2538. หลักการและวิธีการใช้คอมพิวเตอร์ในทางผลิตเพื่อการวิจัย. พิมพ์ครั้งที่ 4. สำนักพัฒนาเทคนิคการศึกษา. สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าพระนครเหนือ. 601 น.
- นรินาม. 2542. “การเลี้ยงสุกร.” สาส์นไก่. 47 (พฤศจิกายน). น. 36 – 42.
- บุญเกิด บุตกะ. 2524. “ลักษณะที่มีความสัมพันธ์กับการยอมรับเทคโนโลยีการเกษตรในประเทศไทย.” วารสารเศรษฐกิจเกษตร. (สิงหาคม) : น. 16 – 25.

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

บรรณานุกรม (ต่อ)

- บุญธรรม คำพอ. 2525. ความแตกต่างระหว่างผู้ยอมรับและไม่ยอมรับวิทยาการเกษตรแผนใหม่
ศึกษาเฉพาะกรณีในเขตโครงการมูลนิธิบูรณะชนบท. วิทยานิพนธ์ปริญญาโท สาขา
ส่งเสริมการเกษตร บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์. 240 น.
- บุญเรียง ขจรศิลป์. 2539. วิธีวิจัยทางการศึกษา. พิมพ์ครั้งที่ 4. กรุงเทพฯ : พีเอ็น การพิมพ์ :
241 น.
- บุญลือ เพ็ญทอง. 2526. การผลิตและการจัดการสุกร. กรุงเทพฯ : มปพ. 236 น.
- บุญสม วราเอกศิริ. 2529. หลักและส่งเสริมการเกษตร. เชียงใหม่ : สถาบันเทคโนโลยีการ
เกษตรแม่โจ้. 159 น.
- ไพบูลย์ สุทรสุภา, นรินทร์ชัย พัฒนหงษา และสนธิ วงศ์ประเสริฐ. 2527. ปัจจัยที่มีผลต่อการ
ตัดสินใจในการปลูกกาแฟบนที่สูง. รายงานการวิจัยโครงการศูนย์วิจัยและพัฒนากาแฟบน
ที่สูง คณะเกษตรศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- ภูวดล สาลีเกษตร. 2536. ผลของการนำนวัตกรรมไปสู่ชนบท : ศึกษากรณีการยอมรับการผสมเทียม
โค. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทสาขาการจัดการสิ่งแวดล้อม. มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์.
หน้า 111.
- รัชดา ตูวินันทน์. 2539. ปัจจัยที่มีผลต่อการยอมรับเทคโนโลยีทางการเกษตรของชาวนาอำเภอ
ท่าช้าง จังหวัดสิงห์บุรี. วิทยานิพนธ์มหาบัณฑิต รัฐศาสตร์ (สังคมวิทยาและมนุษยวิทยา).
120 น.
- เลอภ ศิริสันติกุล. 2536. ปัจจัยที่มีผลต่อการยอมรับคำแนะนำวิธีปฏิบัติการปลูกกาแฟอาราบิก้าของ
ชาวเขาเผ่าม้งในจังหวัดเชียงใหม่ : กรณีศึกษาหมู่บ้านขุนช่างเคี่ยนและหมู่บ้านม่อนเงาะ.
วิทยานิพนธ์มหาบัณฑิต เกษตรศาสตร์ (ส่งเสริมการเกษตร) มหาวิทยาลัยเชียงใหม่. 94 น.
- ล้วน สายยศ และ อังคณา สายยศ. 2538. เทคนิคการวิจัยทางการศึกษา. พิมพ์ครั้งที่ 4 กรุงเทพฯ :
สุวีริยาสาส์น จัดพิมพ์. 200 น.
- วิทยา ดำรงค์เกียรติศักดิ์. 2529. การสื่อสารทางการเกษตร. เชียงใหม่ : สถาบันการเกษตรแม่โจ้.
129 น.
- วินัย ประถมกาญจน์. 2527. การผลิตสุกร. กรุงเทพฯ : กรุงเทพมหานครการพิมพ์. 335 น.

บรรณานุกรม (ต่อ)

- สมภพ เพชรรัตน์. 2523. “ปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการยอมรับ – ไม่ยอมรับ เทคโนโลยีการเกษตรของเกษตรกรในเขตโครงการปฏิบัติการพัฒนาสังคมอำเภอเมือง จังหวัดลำปาง”. วิทยานิพนธ์ปริญญาโท สาขาส่งเสริมการเกษตร บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์. 175 น.
- สุกัญญา จงใจภักดิ์. 2532. การศึกษาเฉพาะกรณีเรื่องการยอมรับเทคโนโลยีการปลูกกล้วยลิสงฤดูแล้งของเกษตรกรในเขตโครงการชลประทานลำปางจังหวัดกาฬสินธุ์. วิทยานิพนธ์ปริญญาวิทยาศาสตรมหาบัณฑิตมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์. กรุงเทพฯ. 97 น.
- สุชีพ รัตนสาร. 2537. การจัดการฟาร์มสุกรพ่อแม่พันธุ์ : การผลิตสุกรเชิงอุตสาหกรรม. กรุงเทพฯ : ศูนย์วิจัยและฝึกอบรมการเลี้ยงสุกรแห่งชาติ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ กำแพงแสน นครปฐม. 13 น.
- สุนทร แก่นกระจ่าย. 2536. การยอมรับเทคโนโลยีการผลิตมะม่วงของเกษตรกรจังหวัดสิงห์บุรีศึกษาเฉพาะกรณีชมรมไม้ผลสิงห์บุรี ปีพุทธศักราช 2534. กรุงเทพฯ : วิทยานิพนธ์ปริญญาวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์. 97 น.
- อุทัย คันโร. 2537. การผลิตสุกรเชิงอุตสาหกรรม. กรุงเทพฯ : ศูนย์วิจัยและฝึกอบรมการเลี้ยงสุกรแห่งชาติ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ กำแพงแสน นครปฐม. 323 น.
- อนันต์ ศรีปราโมช. มปป. การเลี้ยงสุกร. มปป. น. 26.
- อรุณ ย้อยู่ดี. 2531. การยอมรับนวัตกรรมการเลี้ยงโคนมของเกษตรกรอำเภอชะอำ จังหวัดเพชรบุรี. เชียงใหม่ : วิทยานิพนธ์ปริญญาวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยเชียงใหม่. 145 น.
- เอกพงษ์ วรากุล. 2531. ปัจจัยที่มีผลต่อการยอมรับการปลูกไม้ดอกเพื่อเป็นรายได้เสริมของเกษตรกรในจังหวัดเชียงใหม่. วิทยานิพนธ์ปริญญาโท สาขาวิชาภูมิศาสตร์ มหาลัยเชียงใหม่. 130 น.

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

คำชี้แจงแบบสอบถาม

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์ในการกรอกแบบสอบถาม

สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบสอบถามการยอมรับเทคโนโลยีการเลี้ยงสุกรขุน 1 ชุด (15 หน้า)

เนื่องด้วยนักศึกษาระดับปริญญาโท สาขาเทคโนโลยีการเกษตร - การผลิตสัตว์ ได้จัดทำการวิจัยเรื่อง การยอมรับเทคโนโลยีการเลี้ยงสุกรขุนของเกษตรกรผู้เลี้ยงอิสระในเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของหลักสูตรวิทยาศาสตรบัณฑิต สาขาเทคโนโลยีการเกษตร ซึ่งทางคณะผู้จัดทำการวิจัยใคร่ขอความกรุณาจากท่านในการกรอกแบบสอบถามตามสภาพความเป็นจริงในฟาร์มของท่านซึ่งทางคณะผู้วิจัยคัดเลือกท่านในการกรอกแบบสอบถามดังกล่าว

อนึ่ง ทางคณะผู้จัดทำจะเก็บข้อมูลของท่านเป็นความลับและใคร่ขอความกรุณาจากท่านส่งแบบสอบถามกลับภายในวันที่ 25 มกราคม พ.ศ. 2544 โดยใส่ซองจดหมายที่แนบมาด้วยและไม่ต้องติดแสตมป์เพิ่มเติม จักขอบพระคุณเป็นอย่างยิ่ง

จึงเรียนมาเพื่อขอความอนุเคราะห์
คณะผู้วิจัย

(อาจารย์จำลอง ศรีสุวรรณ)

อาจารย์ที่ปรึกษาการวิจัย

(อาจารย์ภัคพงศ์ ปวงสุข)

อาจารย์ที่ปรึกษาการวิจัย

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

แบบสอบถาม

เรื่อง

การยอมรับเทคโนโลยีการเลี้ยงสุกรขุนของเกษตรกรผู้เลี้ยงสุกรขุนอิสระเขตภาคตะวันออกของ
ประเทศไทย

The Adoption of Sanitation Technology among Independent Finishing Pig Farmers in Eastern
Thailand.

คำชี้แจง

1. กรุณาอ่านคำถามแต่ละข้ออย่างละเอียดและกรุณาตอบคำถามทุกข้อ
2. กรุณาตอบแบบสอบถามตามความเป็นจริง ซึ่งจะเป็นคำตอบที่ดีที่สุดและผู้วิจัยจะใช้คำตอบของท่านเป็นข้อมูลในการวิจัยเท่านั้น และจะเก็บเป็นความลับจะไม่ทำให้เกิดผลเสียหายแก่ผู้ตอบ
3. แบบสอบถามมีทั้งหมด 3 ตอน คือ
 - ตอนที่ 1 คำถามเกี่ยวกับสถานภาพทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม
 - ตอนที่ 2 เป็นคำถามเกี่ยวกับการยอมรับเทคโนโลยีการเลี้ยงสุกรขุน
 - ตอนที่ 3 ข้อคิดเห็นหรือข้อเสนอแนะเพิ่มเติมเกี่ยวกับการยอมรับเทคโนโลยีการเลี้ยงสุกรขุน

คณะผู้จัดทำ

แบบสอบถาม

เรื่อง

การยอมรับเทคโนโลยีของเกษตรกรผู้เลี้ยงสุกรขุนอิสระเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือของประเทศไทย
ที่อยู่

ตำบล.....อำเภอ.....จังหวัด.....

ท่านเป็นผู้เลี้ยงสุกรขุนประเภทใด

- () อิสระและไม่ผูกพันกับบริษัท
() รับจ้างเลี้ยงกับบริษัท
() ประกันราคากับบริษัท
() ร่วมเลี้ยงกับบริษัท

หมายเหตุ กรุณาตอบตามสภาพความเป็นจริงที่เกิดขึ้นภายในฟาร์ม

ตอนที่ 1 คำถามเกี่ยวกับลักษณะส่วนบุคคล เศรษฐกิจและสังคม

- เพศ () ชาย () หญิง
- อายุ ปี
- ระดับการศึกษา () ประถม () มัธยมต้น () มัธยมปลาย
() ปริญญาตรี () ปริญญาโท () ปริญญาเอก
- ประสบการณ์ในการเลี้ยงสุกรขุน..... ปี
- จำนวนสุกรขุนภายในฟาร์ม ตัว
- โอกาสการได้รับการแนะนำจากเจ้าหน้าที่ภาครัฐหรือเอกชนกี่ครั้ง (ในเดือนที่ผ่านมา)ครั้ง
- รายได้จากฟาร์มในปี พ.ศ. 2542 โดยไม่หักค่าใช้จ่าย บาท
- ท่านมีวิธีการขายสุกรขุนในฟาร์มอย่างไร (ที่ขายเป็นส่วนใหญ่)
() ขายถึงผู้บริโภคโดยตรง
() ขายผ่านพ่อค้าแม่ค้าหรือสหกรณ์
() ขายผ่านคนกลางหรือบริษัท

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

การยอมรับเทคโนโลยีด้านการสุขภาพ

1. ท่านได้รับความรู้ด้านการสุขภาพจากใคร
 - () ไม่สนใจในด้านนี้
 - () ศึกษาจากฟาร์มเพื่อนบ้านใกล้เคียง
 - () เข้ารับการอบรมเมื่อมีการจัดการสุขภาพ
 - () ศึกษาจากผู้เชี่ยวชาญและนักวิชาการ
2. ในการทำวัคซีนป้องกันโรคสุกรท่านทำโรคใดบ้าง
 - ก. ปากและเท้าเปื่อย
 - ข. อหิวาต์
 - ค. พิษสุนัขบ้าเทียม
 - ง. โพรงจมูกอักเสบ
 - () ทำแค่ 1 ชนิดคือ.....
 - () ทำแค่ 2 ชนิดคือ.....
 - () ทำแค่ 3 ชนิดคือ.....
 - () ทำแค่ 4 ชนิดคือ.....
3. โรคฝีดาษ ไฟลามทุ่ง ปวดบวม ท้องเสีย ท่านสามารถวินิจฉัยและรักษาโรคดังกล่าวได้หรือไม่
 - () สามารถวินิจฉัยได้เพียง 1 ชนิด
 - () สามารถวินิจฉัยได้เพียง 2 ชนิด
 - () สามารถวินิจฉัยได้เพียง 3 ชนิด
 - () สามารถวินิจฉัยได้เพียง 4 ชนิด
4. ท่านมีการใช้ยาฆ่าเชื้อโรครายในฟาร์มอย่างไร
 - () หมดชุดสุกรขุนค้อยทำการฆ่าเชื้อ
 - () 3 เดือนต่อ 1 ครั้ง
 - () เดือนละ 1 ครั้ง
 - () สัปดาห์ละ 1 ครั้ง
5. ในการเข้าโรงเรือนท่านมีการจุ่มยาฆ่าเชื้ออย่างไร
 - () ไม่มีการจุ่มยาฆ่าเชื้อเลย
 - () จุ่มยาฆ่าเชื้อก่อนเข้าโรงเรือนเกือบทุกครั้ง
 - () จุ่มยาฆ่าเชื้อก่อนเข้าโรงเรือนบางครั้ง
 - () จุ่มยาฆ่าเชื้อก่อนเข้าโรงเรือนทุกครั้ง

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

6. รถบรรทุกที่เข้ามาจับสุกรในฟาร์มท่านมีการพ่นยาฆ่าเชื้ออย่างไร
- () ไม่เคยมีเลย
 - () พ่นยาฆ่าเชื้อบางครั้ง
 - () พ่นยาฆ่าเชื้อเกือบทุกครั้ง
 - () พ่นยาฆ่าเชื้อทุกครั้ง
7. ท่านเข้ารับการอบรมการสุขาภิบาลหรือไม่
- () ไม่เคยเลย
 - () เข้ารับการอบรมบางครั้งที่ทราบข่าว
 - () เข้ารับการอบรมเกือบทุกครั้งที่ทราบข่าว
 - () เข้ารับการอบรมทุกครั้งที่ทราบข่าว
8. ท่านมีการเก็บรักษาวัคซีนอย่างไร
- () เก็บตรงไหนก็ได้ที่คิดว่าเหมาะสม
 - () เก็บรักษาในตู้เย็นช่องธรรมดา
 - () เก็บรักษาในตู้เย็นช่องแช่แข็ง
 - () เก็บรักษาในตู้เย็นช่องแช่แข็งที่อุณหภูมิ 4 องศาเซลเซียส
9. ท่านมีการเพิ่มปฏิชีวนะในการผสมอาหารหรือไม่
- () ไม่มีการเพิ่มยาในอาหาร
 - () เพิ่มยานานๆ ครั้งแล้วแต่ความต้องการของผู้เลี้ยง
 - () เพิ่มยาในอาหารไว้สูงกว่าระดับปกติ
 - () เพิ่มยาในกรณีที่ฟาร์มมีปัญหาจากโรค
10. เมื่อเกิดโรคในฟาร์มท่านปรึกษาใคร
- () ตัดสินปัญหาด้วยตัวเอง
 - () ปรึกษาฟาร์มใกล้เคียง
 - () ปรึกษาสัตวแพทย์
 - () ส่งตัวอย่างสุกรเข้าสู่ศูนย์ชันสูตรโรคสัตว์หรือศูนย์เทคนิค (PC) และติดต่อสัตวแพทย์

ตอนที่ 3

1. ท่านคิดว่าฟาร์มท่านมีปัญหาด้านการสุขภาพอย่างไร

.....

.....

.....

.....

ข้อเสนอแนะ

.....

.....

.....

.....

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้